

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ

**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға,
ХҚЕС сәйкес дайындалған қаржылық есептілік**

және тәуелсіз аудиторлар есебі

АО «ШИНХАН БАНК КАЗАХСТАН»

МАЗМҰНЫ

	Беті
Қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылықтың мәлімдемесі	3
Тәуелсіз аудиторлар есебі	4-6
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші қаржылық есептілігі:	
Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	7
Қаржылық жағдай туралы есеп	8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	9
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	10
Қаржылық есептілікке ескертпелер	11-66

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ

Басшылықтың 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші қаржылық есептілігін дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі мәлімдемесі

Ұсынылған Тәуелсіз аудитордың есебінде көрсетілген аудиторлардың міндеттемесін сипаттаумен қатар қаралуға тиіс төменде келтірілген мәлімдеме аудиторлар мен Банк басшылығының «Шинхан Банк Қазақстан» АҚ (бұдан әрі мәтінде - «Банк»). қаржылық есептілігіне қатысты жауапкершілік ауқымын шектеу мақсатымен жасалды.

Басшылық Банктің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, және сол күні аяқталған жыл ішіндегі оның қызмет нәтижесін, ақша қаражаты қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерісін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық маңызды аспектілері тұрғысынан анық көрінетін қаржылық есептілігін дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілігін дайындау барысында басшылық келесілерге жауапты:

- бухгалтерлік есеп қағидаларын дұрыс таңдау және оларды дәйекті пайдалану;
- негіздемелі бағалаулар мен есеп айырысуларды қолдану;
- ХҚЕС талаптарын орындау және қаржылық есептілікке ескертпелерде ХҚЕС-тен барлық елеулі ауытқуларды ашып көрсету; және
- Банк жақын болашақта қызметін жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып, мұндай жорамалдар заңсыз болып табылатын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілікті дайындау.

Басшылық сонымен қатар келесілерге де жауапты:

- Банктің тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және оның қызметін қамтамасыз ету;
- Банктің қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген сәтте, әрі жеткілікті дәрежедегі дәлдікте әзірлеуге және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізу;
- Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін өз құзыреті шегінде барлық орынды шараларды қабылдау;
- алаяқтық, қателік және өзге де теріс пайдаланушылық фактілерін анықтау және олардың алдын алу.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті "Шинхан Банк Қазақстан" АҚ басшылығы 2025 жылғы 28 наурызда бекітті.

Басшылықтың атынан

Чжо Ёнг Ын
Басқарма Төрағасы

Г.Ш. Жаксыбаева
Бас бухгалтер

28 наурыз 2025 жыл
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Тел.: +7 727 331 31 34
Факс: +7 727 331 31 35
info@bdoqz.com
www.bdoqz.com

Tel: +7 727 331 31 34
Fax: +7 727 331 31 35
info@bdoqz.com
www.bdoqz.com

TOO "BDO Qazaqstan"
ул. Габдуллина, 6
Алматы, Казахстан
A15H4E3

BDO Qazaqstan LLP
6 Gabdullin Street
Almaty, Kazakhstan
A15H4E3

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ Директорлар кеңесіне және Басқармасына

Аудит нәтижелері бойынша жасалған қорытынды

Пікір

Біз «Шинхан Банк Қазақстан» АҚ-ң (бұдан әрі - «Банк») 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл іші пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша сипаттамасынан және басқа түсіндірме ескертпелерден құралатын тіркелген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікіріміз бойынша, барлық маңызды аспектілердегі тіркелген қаржылық есептілік Банктің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз аудитті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне (БАХӘСК кодексі) және біздің қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Банкке қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға, қаржылық есептілікке жауап беретін тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-ке сәйкес қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Банктің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Банкті жауып тастауға немесе оның қызметін тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда есептіліктің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Товарищество с ограниченной ответственностью "BDO Qazaqstan", зарегистрированное в соответствии с законодательством Республики Казахстан, является участником международного объединения BDO International Limited, британского общества с ответственностью, ограниченной гарантией его участников, и является частью международной сети независимых компаний BDO.

BDO Qazaqstan, a limited liability partnership, registered under the laws of the Republic of Kazakhstan, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms.

Қаржылық есептілік аудитіне аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлық қорытынды шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз.

Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін.

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсіне аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Банктің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Банктің үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару өкілеттілігіне ие тұлғалармен, оларға басқасымен қатар, аудиттің жоспарланған көлемдері мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижесі бойынша маңызды ескертулер туралы, оның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің айтарлықтай кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, ақпараттық өзара әрекеттестікті жүзеге асырамыз.

Нәтижесінде тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі:

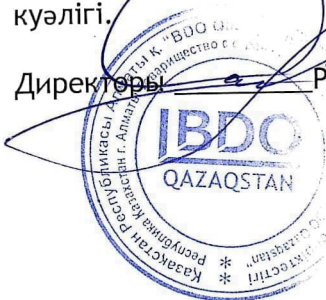

Д.Ш. Калиева

ҚР аудиторларды аттестаттау жөніндегі біліктілік комиссиясы берген 12.02.2021 жылғы №МФ-001394 аудитордың біліктілік куәлігі.

«BDO Qazaqstan» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті берген 2025 жылғы 5 наурыздағы №25007259 мемлекеттік лицензиясы. 2021 жылғы 19 наурыздағы №21012748 алғашқы мемлекеттік лицензиясы.

Директоры Р.М. Рахимбаев

«28» наурыз 2025 жыл
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП
(қазақстандық мың теңгемен)

	Ескер.	2024 ж.	2023 ж.
Пайыздық кірістер	4	107,926,842	62,270,849
Пайыздық шығыстар	4	(63,740,704)	(38,039,864)
Таза пайыздық кіріс		44,186,138	24,230,985
Комиссиялық кірістер		184,705	167,934
Комиссиялық шығыстар		(177,826)	(195,376)
Таза комиссиялық кіріс/(шығыс)		6,879	(27,442)
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түсетін таза пайда	5	1,581,328	2,699,913
Өзге операциялық кірістер нетто		338,961	142,024
Операциялық кірістер		46,113,306	27,045,480
Құнсызданудан болған залалды қалпына келтіру	7	(249,707)	(114,327)
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	6	(1,408,018)	(1,163,391)
Басқа жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	8	(991,040)	(565,997)
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда		43,464,541	25,201,765
Табыс салығы бойынша (шығыс)/үнемдеу	9	(7,757,293)	15,940
Бір жыл ішіндегі пайда		35,707,248	25,217,705
Табыс салығы шегерілген өзге жиынтық шығын			
<i>Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктеулі мүмкін баптар:</i>			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв			
- әділ құнның таза өзгеруі		-	34,548
Табыс салығы шегерілген бір жыл ішіндегі өзге жиынтық шығын		-	34,548
Бір жыл ішіндегі барлық жиынтық кіріс		35,707,248	25,252,253
Акцияға шаққандағы пайда			
Акцияға базалық және бөлінген пайда (теңгемен)	19	35,604.99	25,145.49

Басшылықтың атынан

Чжо Ёнг Ын
Басқарма Төрағасы

28 наурыз 2025 жыл
Алматы қ, Қазақстан Республикасы.

Жаксыбаева Г. Ш.
Бас бухгалтер

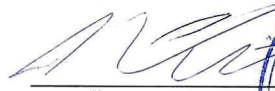
11-66 беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП
(қазақстандық мың теңгемен)

	Ескер.	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	10	529,876,309	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	11	184,913	184,910
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер:			
- ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	12	15,983,905	6,978,987
- шағын және орта кәсіпорындарға берілген несиелер	12	49,510,111	31,333,988
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер	12	12,456,270	9,802,142
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	13	53,123,428	88,107,686
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер		800,796	433,588
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	14	155,691	155,691
Негізгі құралдар, материалдық емес активтер және пайдалану құқығы нысанындағы активтер		546,661	450,719
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер	9	43,975	48,268
Өзге активтер	15	1,335,101	734,344
Активтердің барлығы		664,017,160	474,210,072
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Банктердің шоттары мен депозиттері		506,316	348,438
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері			
- корпоративтік клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	16	557,696,950	411,493,451
- бөлшек сауда клиенттерінің ағымдағы шоттары мен депозиттері	16	8,688,736	8,541,984
Халықаралық қаржы ұйымдарының қарыздары	17	14,058,073	7,023,267
Өзге міндеттемелер	18	1,836,987	1,280,082
Міндеттемелердің барлығы		582,787,062	428,687,222
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	19	10,028,720	10,028,720
Қосымша төленген капитал		144,196	144,196
Резервтік капитал		279,516	279,516
Бөлінбеген пайда		70,777,666	35,070,418
Капитал жиыны		81,230,098	45,522,850
Міндеттемелер және капиталдың барлығы		664,017,160	474,210,072

Басшылықтың атынан:

Чжо Ёнг Ын
Басқарма Төрағасы

28 наурыз 2025 жыл
Алматы қ, Қазақстан Республикасы.

Жаксыбаева Г. Ш.
Бас бухгалтер

11-66 беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
(қазақстандық мың теңгемен)

	2024 ж.	2023 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Алынған пайыздық кірістер	106,679,595	62,553,291
Төленген пайыздық шығыстар	(62,567,225)	(34,975,169)
Алынған комиссиялық кірістер	185,474	165,789
Төленген комиссиялық шығыстар	(172,054)	(216,608)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза түсімдер	1,532,224	2,657,992
Басқа операциялық түсімдер (төлемдер)	810,113	306,643
Жұмыскерлерге төленген төлемдер	(1,417,111)	(1,126,230)
Төленген басқа жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(1,143,448)	(436,401)
Операциялық активтердің азаюы		
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(5,392)	(10,166)
Клиенттерге берілген кредиттер	(29,606,983)	(25,578,490)
Операциялық міндеттемелердің көбеюі		
Банктердегі шоттар мен депозиттер	161,814	276,608
Ағымдағы шоттар және клиенттердің депозиттері	140,195,677	335,392,908
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған таза ақша ағымдары	154,652,684	339,010,167
Төленген табыс салығы	(8,120,208)	(352,837)
Операциялық қызметтен алынған таза ақша ағымдары	146,532,476	338,657,330
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағымдары		
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(39,238)	(67,593)
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін сатып алу	36,082,008	(67,666,499)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің істен шығуы	-	968,646
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағымдары	36,042,770	(66,765,446)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымдары		
Қарыздар түсімі/(өтеу)	6,625,754	(14,904,238)
Жалдау бойынша міндеттемелерге төлемдер	(125,193)	(114,778)
Қаржылық қызметтен алынған/(пайдаланылған) таза ақша ағымдары	6,500,561	(15,019,016)
Ақша қаражаты және оның баламаларының таза өзгеруі	189,075,807	256,872,868
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және оның баламаларына әсері	4,835,606	(1,337,714)
Күтілетін кредиттік шығындар резерві	(14,853)	(9,211)
Жыл басына ақша қаражаты және оның баламалары	335,979,749	80,453,806
Жыл соңына ақша қаражаты және оның баламалары	529,876,309	335,979,749

Басшылықтың атынан

Чжо Ёнг Ын
Басқарма Төрағасы

28 наурыз 2025 жыл
Алматы қ, Қазақстан Республикасы.

Жаксыбаева Г. Ш.
Бас бухгалтер

11-66 беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
(қазақстандық мың теңгемен)

	Акционерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға	10,028,720	144,196	279,516	(34,548)	9,852,713	20,270,597
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	25,217,705	25,217,705
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	34,548	-	34,548
Өзге жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	34,548	-	34,548
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	34,548	25,217,705	25,252,253
2023 жылғы 31 желтоқсанға	10,028,720	144,196	279,516	-	35,070,418	45,522,850
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	35,707,248	35,707,248
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	-	-
Өзге жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	-	-
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	35,707,248	35,707,248
2024 жылғы 31 желтоқсанға	10,028,720	144,196	279,516	-	70,777,666	81,230,098

Басшылықтың атынан:

Чжо Ёнг Ын
Басқарма Төрағасы
28 наурыз 2025 жыл
Алматы қ, Қазақстан Республикасы

Жаксыбаева Г. Ш.
Бас бухгалтер

11-66 беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

(а) Ұйым және негізгі қызметі

Банк Қазақстан Республикасында 2008 жылы акционерлік қоғам ретінде құрылды. Депозиттер тарту және клиент шоттарын жүргізу, кредиттер мен кепілдіктер ұсыну, есеп айырысу-кассалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру, бағалы қағаздармен және шетел валютасымен операциялар жүргізу Банк қызметінің негізгі түрлері болып табылады.

Банктің заңды тұлға ретіндегі ресми мәртебесі Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеу (Заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің №5037-1900-АО (ИУ)) арқылы белгіленді, банк қызметін жүзеге асыру құқығы Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігімен (ҚҚА) белгіленген (2008 жылғы 28 қарашада берілген банктік және басқа операцияларды жүзеге асыруға лицензияның № 1.1.258).

2015 жылғы қаңтар айында «Қазақстан Республикасының рұқсат беру жүйесі мәселелері жөніндегі кейбір заң актілеріне өзгертулер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының күшіне енуіне байланысты «шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыру» банктік операция түрі «шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыру, оған қоса қолма қол шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыруға» өзгертілді. Банктің лицензиясы қайта рәсімделді (Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің 20.01.2015 ж. №1.1.258 лицензиясы). 2017 жылғы қаңтар айында заңды мекенжайдың өзгеруіне байланысты банктің лицензиясы қайта рәсімделді (Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 27.01.2017 ж. №1.1.258 лицензиясы).

Банктің заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 050010, Алматы қ., Достық даңғ., 38.

Банктің филиалдары жоқ. Активтер мен міндеттемелердің басым бөлігі Қазақстан Республикасында орналасқан.

Банк толығымен «Shinhan Bank» АҚ меншігінде (Корея Республикасы, Сеул қ.) (бұдан әрі - «Иегер банк» немесе «Акционер»). Соңғы бас кәсіпорын Shinhan Financial Group Co. Ltd. болып табылады. Ол Банктің қызметін өз білгенінше және өз мүддесінде бағыттауға құқылы. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар туралы 22-ескертпеде толығырақ айтылған.

(б) Шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайлары

Жалпы бөлім

Банктің қызметі, негізінен, Қазақстанда жүзеге асырылады. Соған сәйкес Банк Қазақстанның экономикалық және қаржылық жағдайларына тән, нарықтық экономикасы дамып келе жатқан мемлекеттің сипаттамаларын көрсететін тәуекелдерге шалдыққыш болып табылады. Құқықтық жүйе, салықтық жүйе және заңнама базасы дамуын жалғастыруда, алайда олар басқа құқықтық және қаржылық кедергілермен қатар қызметін Қазақстанда жүзеге асыратын ұйымдардың шалдығатын әртүрлі өзгерістерге және түсіндірмелерге тап болады.

Экономикалық факторлар

2024 жылы әлем мен қаржы нарықтарына келесі факторлар әсер етті: геосаяси тұрақсыздық, ақша-несие саясатының қатаңдатылуы, технологиялық прогресс пен жасанды интеллектінің дамуы, жаңартылатын энергия көздерінің дамуы, АҚШ пен Қытай сияқты ірі экономикалар арасындағы шиеленіс, Ресей мен Украина арасындағы соғыс және Палестина-Израиль қақтығысы.

Жетекші елдер экономикасының табиғи дамуы бұзылды. Болашақ оқиғалардың белгісіздігі, шикізат пен капитал нарықтарындағы құбылмалылық, логистикалық проблемалар көптеген компаниялар үшін қаржылық қиындықтарға, әртүрлі салалардағы ұйымдардың қызметін болжау мен бюджеттеуде қиындықтарға әкелді.

Геосаяси жағдайдың шиеленісуі кейбір елдердің Ресей экономикасының жекелеген секторларына, ресейлік компаниялар мен азаматтарға қарсы санкциялар мен шектеулерді кеңейтуіне алып келді; бірқатар халықаралық компаниялар Ресей Федерациясындағы іскерлік қызметін тоқтатты немесе толықтай жапты, сондай-ақ Ресей Федерациясымен байланысты компаниялармен ынтымақтастықты тоқтатты. Банк басшылығы жағдайдың дамуын бақылап, тәуекелдерді азайту және бейтараптандыру, үздіксіз қызметті қамтамасыз ету және Банктің қаржылық тұрақтылығын сақтау үшін қажетті шараларды қабылдауда.

Геосаяси дағдарыс жаһандық экономиканың дамуына кері әсерін тигізуді жалғастыруда. Энергия ресурстары бағасының өсуі мен белгісіздіктің артуы көптеген елдердің экономикасының баяулауына әкелуде. Экономикалық белсенділіктің төмендеуін іскерлік белсенділік көрсеткіштері растайды. Жаһандық инфляция тарихи жоғары деңгейде сақталуда. Алайда мұнай мен басқа да энергия көздерінің әлемдік бағасының біршама төмендеуі аясында 2024 жылы әлемдік инфляцияның жылдық деңгейі экономикалық белсенділіктің айтарлықтай құлдырауынсыз төмендеуді жалғастырды.

2024 жылдың 15 қарашасында халықаралық рейтинг агенттігі Fitch Ratings Қазақстан Республикасының егеменді кредиттік рейтингін «BBB» деңгейінде, болжамын - «тұрақты» ретінде растады. Қазақстанның кредиттік рейтингінің сақталуының негізгі факторлары - күшті фискалдық ұстаным және айтарлықтай сыртқы резервтер, олар сыртқы факторларға төзімділікті қамтамасыз етті. Fitch Ratings бағалауы бойынша, 2024 жылдың қаңтар-қазан айларында Қазақстан Республикасының Ұлттық қорының өтімді активтерін қоса алғанда, валюта резервтері 11%-ға өсіп, ЖІӨ-нің 38%-ын құрады. Таза шетелдік активтер ЖІӨ-нің 33%-ын құрады, бұл осыған ұқсас рейтингке ие елдердің медиандық көрсеткішінен айтарлықтай жоғары. Дегенмен, елдің шикізаттық тауарларға тәуелділігі, жоғары инфляция деңгейі және жеткілікті дамымаған экономикалық саясат бағдарламасы атап өтілді. Агенттік пікірінше, экономиканы әртараптандыру бойынша қабылданған шаралар экономикалық қиындықтарды ескере отырып, уақытты қажет етеді. Fitch бағалауы бойынша, Теңіз кен орнын кеңейту жобасының аяқталуы (2025 жылдың соңына дейін кейінге шегерілген) өңірдегі геосаяси жағдайдың әсерін теңестіруге мүмкіндік береді.

Fitch Ratings сарапшылары 2025 жылы инфляция 8,1%-ға дейін төмендейді деп болжайды. Агенттік Ұлттық Банктің құбылмалы айырбас бағамына деген ұстанымын атап өтті, бұл теріс факторларды бейімдеуге көмектеседі.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторы елдегі саяси, заңнамалық, салықтық және реттеуші өзгерістердің әсеріне ұшырауы мүмкін. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылық келешегі Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына айтарлықтай дәрежеде байланысты, яғни бұл факторлар Банктің бақылауынан тыс.

Ұсынылған қаржылық есептілік Банктің басшылығының қолданыстағы жағдайлардың қызмет нәтижелері мен қаржылық жағдайға ықтимал әсеріне берген бағасын көрсетеді. Алайда, экономикалық жағдайдың өзгеруінің Банктің болашақтағы қызмет нәтижелері мен қаржылық жағдайына әсерін дәл анықтау қазіргі уақытта қиын.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес Халықаралық қаржылық есептілік жөніндегі Кеңес (ХҚЕС жөніндегі Кеңес) бекіткен редакцияда дайындалды.

(б) Құнды бағалауға арналған база

Бұл қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есеп жүргізу принципіне сәйкес дайындалған, оған қоса, әділ құны бойынша басқа жиынтық табыс арқылы бағаланатын қаржылық активтерді қоспағанда.

(в) Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Банктің функционалдық валютасы қазақстандық теңге («теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Банк жүргізетін операциялардың көпшілігі және оның қызметіне әсер ететін олармен байланысты мән-жайлардың экономикалық мәнін жақсы бейнелейді.

Қазақстандық теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер, егер өзгесі көрсетілмесе, жақын мыңға дейін дөңгелектенеді.

(г) Кәсіби пікірлерді, есептік бағалаулар мен жорамалдарды қолдану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындауы басшылықты есеп саясатын пайдалануға және қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін пікірлерді, есептік бағалаулар мен жорамалдарды жасауға міндеттейді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар мен олардың негізінде жатқан жорамалдау жүйелі түрде қайта қарастырылады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қарастырылған есептік кезеңде және оларға қатысы бар кез келген кейінгі кезеңдерде мойындалады.

Есептік саясаттарын пайдаланудағы елеулі тұрақсыз бағалаулар мен сын бағалаулар туралы ақпарат келесі ескертпеде сипатталған:

- 12-ескертпе - қарыздардың құнсыздануын бағалау;
- 13-ескертпе - амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін жіктеу;
- 24-ескертпе - қаржы құралдарының әділ құны.

(д) Қызметтің үздіксіздігі

Тіркелген қаржылық есептілік Банктің әдеттегі қызметінің барысында активтер өткізілетін және міндеттемелер өтелетін қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде дайындалған. Осы бағалауды жүргізу кезінде банк басшылығы ақша қаражатының, пайда мен капитал ресурстарының қозғалысы туралы болжамдарды қоса алғанда, қазіргі және болашақтағы экономикалық жағдайларға қатысты ақпараттың кең спектрін қарастырды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ

Банк бұдан әрі сипатталған есеп саясатының ережелерін жаңа стандарттарды енгізуді қоспағанда, осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есеп беру кезеңдерінде дәйекті түрде қолданған.

(а) Шетел валютасымен жасалған операциялар

Шетел валютасымен жасалған операциялар Банктің функционалдық валютасына операция жасалған күні қолданылған валюталық бағамдар бойынша ауыстырылады.

Есеп беретін күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға ауыстырылады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелермен жасалған операциялардан түскен пайда немесе залал тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздар мен кезең ішіндегі төлемдер мөлшеріне түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизацияланған құнның және есепті кезең соңындағы жағдай бойынша валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға ауыстырылған шетел валютасындағы амортизацияланған құнның арасындағы айырманы білдіреді.

Әділ құн бойынша бағаланатын шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер функционалдық валютаға әділ құнды анықтау күні қолданылған валюталық бағамдар бойынша ауыстырылады. Шетел валютасымен және нақты шығындар бойынша көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер функционалдық валютаға операция жасалған күні қолданылған валюталық бағам бойынша ауыстырылады.

Шетел валютасына ауыстырудың нәтижесінде пайда болатын бағамдық айырмалар пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

(б) Қаржы құралдары

(і) Қаржы құралдарын тану және бағалау

Банк шарт бойынша тиісті қаржы құралына қатысты тарап болған кезде, қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер Банктің қаржылық жағдайы туралы есепте көрсетіледі. Банк қаржы активтерін және міндеттемелерді сатып алу мен іске асыруды сауда күні бойынша көрсетеді. Осылайша сатып алынған қаржы құралдары кейіннен мәміле жасалған сәттен бастап және белгіленген есеп айырысу күніне дейін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары сатып алынған құралдар сияқты ескеріледі.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді (пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерден басқа) сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар тиісінше бастапқы тану кезінде қаржылық активтердің немесе қаржылық міндеттемелердің әділ құнын ұлғайтады немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе залалға жатқызылады. Құнды кейіннен бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп принциптері қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері төменде сипатталған есеп саясатының тиісті ережелерінде ашып көрсетіледі.

Қаржы активтері

Барлық қаржы активтері, қаржы активін тиісті нарықта белгіленген мерзімде жеткізуді талап ететін және бастапқыда қаржы активтерін қоспағанда, әділ құны бойынша есепке алына отырып, мәміле бойынша шығыстармен бағаланатын келісімшарт бойынша сатып алынған немесе сатылатын болса, мәміле жасалған күні танылады және тоқтатылады пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша жіктеледі. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтерді сатып алуға тікелей байланысты операциялық шығындар дереу пайдада немесе залалда танылады.

9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» шеңберінде танылған барлық қаржы активтері қаржы активтерін басқаруға арналған Банктің бизнес-үлгісіне және қаржылық активтердің ақша ағындарының шарттық сипаттамаларына негізделген амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс.

Бұл ретте:

Келісім-шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу үшін активті ұстап қалу.

Осы бизнес-моделі қаржы активтерін басқару қаржы құралының қолданылу мерзімі ішінде негізгі сома мен пайыздардың төлемдерін алу арқылы ақша қаражатының ағындарын іске асыру мақсатында жүзеге асырылады деп болжайды.

Осы бизнес-моделі шегінде қаржы активін өтеуге дейін ұстап тұру басымдық болып табылады, алайда мерзімінен бұрын жүзеге асыруға тыйым салынбайды.

- *Келісім-шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активті ұстап қалу.*

Бұл бизнес-моделі қаржы активтерін басқару шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алуға және қаржылық активтерді сатуға бағытталған деп болжайды. Осы бизнес-моделі шеңберінде қаржы активін сатудан қолмақол ақшаны алу - «Келісім-шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-моделімен салыстырғанда сатудың жоғары жиілігі мен сату көлемімен сипатталатын басымдық болып табылады.

- *Басқа мақсаттар үшін активті ұстап қалу.*

Осы бизнес-моделі шеңберінде қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:

- а. қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағындарын жүзеге асыруды басқару;
- б. күнделікті қаржыландыру қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
- с. басқару мен нәтижелілікті бағалау әділ құн негізінде жүзеге асырылатын портфель;
- д. сауда-саттыққа арналған анықтамаға сай келетін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған деп саналады, егер олар негізінен жақын уақытта сату (сатып алынған сәтке дейін), қысқа мерзімді пайда алу мақсатында сатып алынған болса (180 күнге дейін) немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржылық кепілдіктер немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес Банктің қаржы активтері мынадай түрде жіктеледі:

- клиенттерге берілген кредиттер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген, мақсаты шартпен көзделген негізгі борыш сомасының шотына төленетін төлем және негізгі борыштың өтелмеген бөлігіне пайыз болып табылатын ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-модель шегінде ғана ұсталынады, ол тек негізгі борыш төлемдері және пайыздық төлемдерді қамтиды («SPPI»);
- ақша қаражаты мен оның баламаларына қолма-қол банкноттар мен монеталар, ҚРҰБ-дағы және басқа банктердегі бос қалдықтар («Ностро» типіндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеру қаупіне ұшырамайтын және Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан аз жоғары өтімді қаржы активтері жатады. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары қаржылық жағдай туралы есепте амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі;
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық кредиттер/депозиттер, РЕПО операциялары әдетте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын актив ретінде жіктеледі, яғни бизнес-модель шеңберінде басқарылады, оның мақсаты шартпен көзделген ақша ағындарын алу, соның ішінде SPPI; борыштық бағалы қағаздар таңдалған бизнес-модельді және SPPI-ді сақтауды ескере отырып, үш жіктеу санатының кез келгеніне жатқызылуы мүмкін;

Қаржы міндеттемелері

Қаржылық міндеттемелер пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша қаржылық міндеттемелер ретінде не өзге қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған міндеттеме ретінде жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада кері сатып алу үшін қабылданған болса;
- бастапқы есепке алу кезінде Банк бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді сатып алу және қайта сату тарихы болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде айқындалмаған және жіктелмеген туынды құрал болып табылса.

Саудаға арналған бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы төлеуге болатын қаржы міндеттемесі немесе шартты өтемақы болып табылмайтын қаржылық міндеттеме бухгалтерлік есепке қабылдау кезінде ПЗАӘҚ санатындағы қаржы міндеттемесі ретінде жіктелуі мүмкін, егер:

- осындай жіктеуді пайдалану, басқаша туындауы мүмкін активтерді немесе міндеттемелерді бағалау немесе есепке алудағы теңгерімсіздікті айтарлықтай жояды немесе айтарлықтай кемітеді;
- қаржы міндеттемесі Банктің инвестициялық стратегиясына немесе тәуекелдерді басқарудың құжатталған стратегиясына сәйкес әділ құн негізінде басқарылатын және бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері тобының немесе қаржы активтері мен міндеттемелер тобының құрамына кіреді және мұндай қаржы тобы туралы осы негізде ұйымның ішінде ұсынылатын болса;
- қаржылық міндеттеме бір немесе бірнеше енгізілген туынды құралдарды қамтитын құралдың бөлігі болып табылады және ХҚЕС (IFRS) 9 құралдың пайда немесе залал туралы есепте оның өзгерісін мойындай отырып, әділ құн ретінде тұтастай (актив немесе міндеттеме) жіктелуіне мүмкіндік береді.

Пайда мен залал арқылы әділ құнмен есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері біріктірілген қаржы есептілігінде әділ құнмен есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза (пайдада)/залалда көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе залал ретінде шегерілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық табыста немесе пайыздық шығында есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Басқа кірістер» деген жолда есепке алынады.

Амортизацияланған құн бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Банк, активті басқару үшін пайдаланылатын Банктің бизнес-моделі мен ақша ағындарының келісім-шартта көзделген сипаттамаларының негізінде қаржы активі жіктелуіне бағалау жүргізеді және баға береді.

Активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау үшін, тиісті шарттың талаптары борыштық негізгі сомасына және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайыздарды ғана қамтитын ақша ағынының пайда болуын қамтуы тиіс.

Белгіленген талаптарға сәйкес келісім-шартпен көзделген ақша ағынын тексеру кезінде, негізгі борыштардың негізгі сомасы, қаржы активінің бастапқы танудан кейінгі әділ құны ретінде қарастырылады. Қаржы активінің мерзімі ішінде борыштардың негізгі сомасы өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі сомаға төлемдер болған жағдайда). Пайыздар белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген берешектің негізгі сомасына қатысты кредиттік тәуекел үшін, сондай-ақ кредиттеуге байланысты басқа да қарапайым тәуекелдер мен шығыстар, сондай-ақ пайдаға қатысты, пайдаға арналған шығындардың өтелуін қамтиды. Негізгі және пайыздық төлемдер қаржы активі көрсетілетін валютамен жүргізіледі.

Келісім-шартпен көзделген, өзіне тек борыштың негізгі сомасына және пайыз ретінде ғана төлемді қамтитын ақша ағындары негізгі кредит келісім-шартының талаптарына сәйкес келеді. Нәтижесінде, шартпен көзделген ақша ағындарының тәуекелі немесе құбылмалылығын тудыратын шарт талаптары негізгі кредит келісім-шартына қатысы жоқ, мысалы, акциялар немесе тауарлар бағасының өзгеру тәуекелі шартпен көзделген ақша ағынын тудырмайды, онда тек қана негізгі заем сомасына төлемдер және негізгі заем сомасының өтелмеген бөлігі қамтылады. Құрылған немесе сатып алынған қаржы активі оның заңды нысанда заем болып табылатынына қарамастан, негізгі кредит келісім-шарты болуы мүмкін.

Қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модельдер қаржы активін жіктеу үшін 9 ХҚЕС-ті (IFRS) бірінші қолдану күнінде бағаланды. Бизнес-моделі ретроспективті түрде Банктің 9 ХҚЕС-ті (IFRS) алғашқы қолдану күніндегі балансында танылған, барлық қаржы активтеріне қолданылды. Банк пайдаланатын бизнес-моделі сол немесе басқа бизнес мақсатқа жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Банктің бизнес-моделі басшылықтың жеке құралға қатысты ниетіне байланысты емес, бағалау жеке құралдар деңгейінде емес, біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде жүзеге асырылады.

Өзінің қаржы құралдарын басқару үшін Банк ақша ағындарын тудыру мақсатында, қаржы активтерін басқару тетігін сипаттайтын бірнеше бизнес-модельдерді пайдаланады. Осы бизнес-модельдер Банктің ақша ағынының келісім-шартпен көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болатынын анықтайды.

Бизнес-модельді бағалау кезінде Банк қолда бар барлық ақпаратты ескереді. Сонымен қатар, бағалау оның пайда болуын Банк болжамды түрде күтуге құқылы, мысалы, «нашар» сценарий немесе «күйзеліс» сценарийі тәрізді сценарийлер негізінде жасалмайды. Банк барлық тиісті деректерді ескереді, мысалы:

- осы бизнес-моделі ұсталатын қаржы активтері мен бизнес-үлгісінің тиімділігін бағалау тетігі және негізгі басқарушы персоналға есеп беру;
- бизнес-моделінің (осы бизнес-үлгі бойынша ұсталатын қаржы активтерінің) тиімділігіне және тәуекелдерді басқару әдісіне әсер ететін тәуекелдер; және де
- басшылыққа сыйақы төлеу тетігі (мысалы, сыйақы төлеу себептері талданады: тиісті активтердің әділ құны немесе шартпен көзделген ақша ағымдары).

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Банк жаңадан танылған қаржы активтері қолданыстағы бизнес-моделінің бөлігі болып табыла ма соны анықтайды немесе жаңа бизнес-моделінің пайда болуын көрсетеді. Банк алдыңғы кезеңдегі өзгерістерді анықтау үшін әрбір есепті кезеңде өзінің бизнес-модельдерін қайта қарастырады. Ағымдағы есепті кезеңде Банктің өз бизнес-моделі қандай да бір өзгерістерді анықтаған жоқ.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін бұрын басқа толық кіріс арқылы танылған жиынтық кіріс/шығыс өзіндік капиталдан пайда немесе залал санатына қайта жіктеледі. Бастапқы танудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздануға жатады.

(ii) *Тануды тоқтату*

Банк көзделген құқығын жоғалтқан кезде, не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Банк осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Банк құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Банк қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе олардың әрекет ету мерзімі аяқталған кезде тоқтатады.

Банк мәмілелер жасайды, соның талаптары бойынша активтердің қаржылық жағдайлары туралы шоғырландырылмаған есепте танылғандарды тапсырады, сонымен бірге тапсырылған активтерде меншік құқығынан туындайтын пайданың және тәуекелдің бір бөлігін немесе барлығын сақтайды. Банк барлық тәуекелдер мен пайданың барлығын сақтау кезінде тапсырылған активтерді тануды тоқтатпайды.

Мәмілелер жасау кезінде, олардың талаптары бойынша Банк қаржы активтеріне меншік құқығымен туындайтын барлық тәуекелдер мен пайданы өзіне қалдырмайды және тапсырмайды, егер Банк активтерге бақылаудан айырылса, осы активтерді тану тоқтатылады.

Егер активтерді тапсыру кезінде Банктің оларды бақылау құқығы сақталса, оның құны өзгерумен Банктің бейімделген деңгейі ретінде анықталатын активке қатысуды өзіне қалдырған сол деңгейде активтерді тануды жалғастырады.

Банк активтерді өндіріп алуға үмітсіз деп танылғаннан кейін ғана оларды есептен шығарады.

(iii) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен міндеттемелер, Банк қазіргі уақытта заңды қорғаумен қамтамасыз етілген, танылған сомаларды өзара есепке алуды жүзеге асыруға құқығы бар және нетто-негізде олар бойынша есеп айырысуды жүргізуге не активті сатуға және міндеттемені бір мезгілде орындауға ниеттенген жағдайда ғана нетто-шамада қаржылық жағдай туралы есепте өзара есепке алынады және ұсынылады. Банк қазіргі уақытта, егер осы құқық болашақта оқиға болып табылмаса және әдеттегі қызмет барысында де, сондай-ақ банктің немесе контрагенттердің бірінің міндеттемелері орындалмаған, дәрменсіздігі немесе банкротқа ұшырауы жағдайында да заңды түрде орын алатын болып табылса, өзара есеп айырысуды жүзеге асыру құқығы бар.

(iv) Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануы мынадай факторларды ескере отырып есептелді:

- Күтілетін кредиттік залалдар сомасын есептеу мақсатында (ККЗ) Банк заемды жеке және топтық негізде кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына негізделген активтерді топтастырумен бағалайды;
- ККЗ - олардың ықтималдығы ескеріле отырып, кредиттік шығындардың сәйкес құнын бағалауды білдіреді. Бұл шығындардың бағалануы шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындарының және тиісті актив үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме арқылы дисконтталған бірқатар экономикалық сценарийлердің ықтималдығын талдау негізінде Банк алатын ақшалай қаражаттың ағыны арасындағы айырмашылықтың сәйкес құнын білдіреді;

Есептеу шамадан тыс шығындарсыз немесе күшжігерсіз алуға болатын ақылға қонымды және расталған ақпарат негізінде жүзеге асырылады. Кепілдендірілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақша ағымдарының дисконтталған құнын есептеу ақшалай қаражаттың ағындарын көрсетеді, бұл кепілдік беруді алудың ж. не сатудың құнын, сатып алудың ықтималдығы немесе ықтималсыздығы болған жағдайда өндіріп алудың нәтижесі болуы мүмкін. Резервтер Банктің өз шығындарын талдау тәжірибесіне және басшылықтың борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне және заем алушының кредиттік тарихына негізделген несие тәуекелінің әрбір санаты бойынша активтермен танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты жорамалдарға негізделген;

- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға салынған инвестициялар, «кері РЕПО» операциялары, банкаралық заемдар мен депозиттер, корреспонденттік шоттар, қазынашылық операциялар бойынша берілген дебиторлық берешек) бойынша құнсыздану есебі контрагенттің рейтингі, дефолт ықтималдығы, мәміле мерзімі және дефолт бойынша шығын деңгейін ескере отырып жасалады.
- Қазынашылық операциялар бойынша күтілетін несиелік шығындарды бағалау жеке негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түрінде белгілі бір талаптарды қоспағанда).

Қаржы активтері келесі тәсілге сәйкес қоржынға бөлінеді:

- 1-кезең: актив танылғаннан бергі уақытта кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған кезде, алдағы 12 айдағы құнсызданудан күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 2-кезең: актив танылған кезден бастап несиелік тәуекелдің елеулі ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 3-кезең: Қаржы активі дефолт болып табылады немесе құнсыздану белгісі бар.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалауды өлшемі мыналарға тең бағалау резервінің көмегімен жүргізу қажет:

- күтілетін шығындар келесі 12 айда, яғни, қаржы құралының барлық мерзімі ішінде несие шығындарының бөлігі, бұл есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін құрал міндеттемелері бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан күтілетін кредиттік залалдар («1-саты»);
- міндеттемелердің қолданылу мерзімі ішінде құрал бойынша міндеттемелерді орындамаудың барлық ықтимал жағдайларының нәтижесінде туындаған қаржы құралының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар шамасы («2 саты» және «3 саты»);
- Қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде ККЗ-ның толық шамасының құрамында бағалау резервін құру үшін құралды бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы жағдайында талап етіледі. Барлық басқа жағдайларда ККЗ-ға арналған резервтер ККЗ-ға 12 ай ішінде тең сомада қалыптастырылады.
- Таңдалмаған кредиттік қаражатқа сәйкес ККЗ Банк кредиттік қаражат іріктелген жағдайда алуды күтетін ақшалай қаражат ағыны және егер міндеттеме ұстаушы кредиттік қаражатты іріктеген кезде келісім-шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындары арасындағы сәйкес айырма құнын көрсетеді.
- Қаржылық кепілдік шарттарына қатысты ККЗ ұстаушыдан, қарыз алушыдан немесе кез келген басқа тараптан алатын соманы алып тастағанда, кепілдік берілген борыштық құралдың иесіне өтем төлеуге күтілетін төлемдер арасындағы айырманы көрсетеді

ККЗ-ны бағалау жеке несиеге қатысты немесе тәуекелдің ұқсас сипаттамасы бар несие портфельдері бойынша жүргізіледі. ККЗ бойынша бағалау резервінің есебі (жеке немесе топтық негізде) бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені (бұдан әрі - «ТПМ») пайдаланып, актив үшін күтілетін ақша ағынының сәйкес құнының негізінде есептеледі.

ККЗ шамасын анықтаған кезде, дефолттың анықтамасын қолдану өте маңызды. Дефолтты анықтау ККЗ-ның сомасын бағалау үшін пайдаланылады және бағалау резерві келесі 12 айға немесе бүкіл кредиттеу мерзіміне есептелген бе, соны анықтау үшін қолданылады, себебі «дефолт» түсінігі ККЗ-ны бағалауға ықпал ететін және кредиттік тәуекелді.

Дефолтты анықтау

Дефолттағы қаржы активтерінің ең жоғары кредиттік тәуекелі болады және олар бойынша белгіленген бастапқы мерзімде өтеу ықтималдығы жоқ, қайта құрылымдауды жүргізу немесе мұндай қайта құрылымдаудың болашағы болмаған жағдайда шығынды толық немесе ішінара көлемде тану талап етіледі. Эмитенттің/қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауы елеулі шығындарды, нарықтық үлестің азаюын қоса алғанда, сыни деңгейден төмен, капитал құны нөлдік белгіден төмендеді.

Банк портфеліндегі әрбір қаржы активтерінің ерекшелігіне байланысты дефолтты тану туралы шешім банктің кредиттік комитеті жеке қарағаннан кейін қабылданады. Әдетте, бұл шешім орын алған немесе ықтималдығы жоғары оқиғалар нәтижесінде қабылданады.

Қаржы активтерінің құнсыздануының сапалық факторлары контрагенттің қаржылық жай-күйінің нашарлауына байланысты сыйақы есептеуді тоқтата тұруды, қаржы активін ұсынған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан туындаған берешектің бір бөлігін және/немесе барлық сомасын есептен шығаруды, елеулі дисконтты (15% және одан көп) қаржы активтерін сатуды, қарызды қайта құрылымдауды, контрагентті банкрот деп тану туралы талап қояды, сондай-ақ бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоғалуын, қамтамасыз ету құнының төмендеуін немесе басқа да байқалатын деректерді қамтуы мүмкін.

Егер клиентке банктік қарыз шартының талаптары, шын мәнінде, ол жаңа қарызға айналатындай қайта қаралса, онда Банк мұндай қаржы активін тануды тоқтатуды таниды, бұл ретте пайда немесе залал құрамында күтілетін кредиттік залалдар бойынша активті тануды тоқтатудан резервке дейінгі айырмашылықты таниды. Бастапқы тану кезінде клиенттерге берілген қарыздарды және СҚКҚ-да жіктелгендерді (сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері, ағылышын тілінде POCI- Purchased or Originated Credit Impaired Financial Assets) қоспағанда, күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мақсаттары үшін қарыздар 1-кезеңге жіктеледі. Егер модификация ақша қаражаттарының қозғалысына айтарлықтай өзгеріс әкелмесе, онда несие тоқтатылмайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта құрылымдалған қарыздар бойынша есептелген сыйақы сомасы 27,954 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 23,395 мың теңге).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге қарыздар құрамына 468,926 мың теңге сомасына қайта құрылымдалған қарыздар енгізілді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 811,987 мың теңге).

(v) *Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтері*

Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ есептік ақша ағындарына кері әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған жағдайда кредиттік-құнсыздандырылған деп есептеледі. Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтеріне қатысты «3 кезеңнің активтері» термині қолданылады. Кредиттік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар бойынша бақыланатын деректерді қамтиды:

- қарыз алушының немесе кредитордың елеулі қаржылық қиындықтары;
- келісім-шарт талаптарының бұзылуы, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімінің өтуі;
- кредитор өзге жағдайда ұсынбайтын, қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты экономикалық себептер немесе шарт талаптарына сәйкес заемшыға кредитордың талаптан қайтуды беруі;
- қаржылық қиындықтар салдарынан бағалы қағаздарға арналған белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- сәйкес кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Кейбір жағдайларда жеке оқиғаны анықтау мүмкін емес, өйткені қаржы активінің кредиттік құнсыздануы бірнеше оқиғалардың жиынтық әсерінен болуы мүмкін. Әр есептік күнгі жағдай бойынша Банк амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері болып табылатын борыш құралдарының кредиттік құнсыздануына баға береді. Мемлекеттік және корпоративтік борыш құралдарының кредиттік құнсыздануын бағалау кезінде Банк облигациялардың кірістілігі, кредиттік рейтингтер және заемшының қаржыландыру мүмкіндігін арттыру сияқты факторларды ескереді.

Несие, егер заемшыға кеңшілік жасау нәтижесінде шартта көзделген ақша ағынына ие болмау тәуекелі айтарлықтай төмендегенде, айғақтар болмаған жағдайда қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты кеңшілік берілгенде және басқа да құнсыздану белгілері болмағанда кредиттік құнсызданған деп саналады. Кеңшілік беру көзделген, бірақ ол берілмеген қаржы активтері егер кредиттік құнсызданудың байқалатын белгілері бар болса, оның ішінде дефолттың анықтамасына сәйкес келсе кредиттік құнсызданған деп саналады. Дефолтты анықтау төлем ықтималдығының жоқтығы мен төлем мерзімінің аяқталуын белгілейді (90 күн немесе одан кейін кешіктіру). Кросс-дефолтты қолдану туралы шешім клиенттің объектісінің шарттарын, мысалы, кредиттік тәуекелдің қамтамасыз етілуін және маңыздылығын жеке бағалауға негізделген.

(в) Негізгі құралдар

(i) Меншікті активтер

Негізгі құралдардың объектілері жинақталған амортизациялар сомасын және құнсызданудан болған залалдарды шегерумен нақты шығындар бойынша көрсетіледі. Егер негізгі құралдар объектісінің пайдалы қолдану мерзімі әр түрлі бірнеше құрамдас бөліктерден тұрса, ондай құрамдас бөліктер негізгі құралдардың жеке объектілері ретінде көрсетіледі.

(ii) Амортизация

Негізгі құралдар бойынша амортизация негізгі құралдың қызмет мерзімінің осы негізгі құралдың пайдаланудың ерекше жағдайларымен анықталған және пайда немесе залал құрамында көрсетілетін жағдайларын қоспағанда, негізгі құралдардың барлық түрлері бойынша 20% аспайтын мөлшерде нормалар бойынша азаятын қалдық әдісі бойынша есептеледі. Амортизация объекті сатып алынған күннен бастап, ал шаруашылық тәсілмен салынған негізгі құрал объектілері үшін - объекті құрылысы аяқталып және оны пайдалануға беру дайын болған кезеңнен бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді.

Егер Банк жалға алынатын негізгі құралдарға күрделі салымдарды салса, мұндай шығындар келесі мерзімдердің ішіндегі ең қысқа мерзімнің ішінде тік сызықты әдістің негізінде амортизацияланады: жалдау мерзімінің немесе жалға алынған меншікті жақсарту қызметінің пайдалы мерзімі.

(г) Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер қаржылық есептілікте жинақталған амортизациялар сомасын және құнсызданудан болған залалдарды шегерумен нақты шығындар бойынша көрсетіледі. Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге лицензиялар сатып алуға және оны ендіруге арналған шығындар тиісті материалдық емес активтер құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация материалдық емес активтің қызмет мерзімінің осы материалдық емес активті пайдаланудың ерекше жағдайларымен анықталған және пайда немесе залал құрамында көрсетілетін жағдайларын қоспағанда, материалдық емес активтердің барлық түрлері бойынша 20% аспайтын мөлшерде нормалар бойынша азаятын қалдық әдісі бойынша есептеледі.

(д) Жалға алу

Банк жалға алушы ретінде оның базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және оның жалдау төлемдерін жүзеге асыру міндетін білдіретін жалдау бойынша міндеттемелерді таныды.

Барлық жалға алу шарттарына (төменде көрсетілгендерді қоспағанда):

- активтерді «негізгі құралдар» құрамында пайдалану құқығы нысанында, ал жалдау бойынша міндеттемелер - қаржылық жағдай туралы қысқартылған жекелеген аралық есепте «өзге міндеттемелер» құрамында таниды.
- пайда мен залал туралы есепте «операциялық шығыстар» құрамында тозу мен амортизацияға арналған шығыстар және «пайыздық шығыстар» құрамында жалдау міндеттемелері бойынша пайыздар ретінде пайдалану құқығы нысанында активтердің амортизациясын таниды;
- ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте негізгі бөлігін (қаржылық қызметте ұсынылған) және пайыздарды (операциялық қызметте ұсынылған) өтеуге бағытталған ақша қаражатының жалпы сомасын бөледі.

Құнсыздану мәніне пайдалану құқығы нысанындағы активтерді бағалау 36 «Активтердің құнсыздануы» ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес жүргізіледі.

Қысқа мерзімді жалға алу (12 айға дейінгі мерзімге) және құны төмен активтерді жалға алу шарттары үшін Банк жалдау жөніндегі шығыстарды біркелкі таниды.

Жалға алу бойынша ынталандыру төлемдері (мысалы, тегін (жеңілдікті) кезең) бастапқы тану кезінде жалға алу бойынша пайдалану құқығы мен міндеттемелер нысанында активтерді бағалау шеңберінде танылады.

(е) Сатуға арналған активтер

Ұзақ мерзімді активтермен тікелей байланысты ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер, егер мұндай активтердің ағымдағы құны оларды тұрақты пайдалану арқылы емес, осы активтерді сату арқылы басым түрде өтелетін, сондай - ақ егер мұндай активтер (немесе істен шығу тобы) олардың ағымдағы жағдайында сатылуы мүмкін болса, сатуға арналған ретінде (бұдан әрі - «істен шығу тобы») жіктеледі. Басшылық осы активтерді сатуға арналған ретінде жіктеген сәттен бастап бір жыл ішінде осындай активтерді сатуға қатаң ниеті болуы тиіс.

Сатуға арналған активтер сатуға арналған шығыстар шегеріле отырып, олардың ағымдағы және әділ құнының ең азы бойынша бағаланады. Егер сатуға арналған активтің әділ құны сатуға арналған шығыстарды шегергенде оның ағымдағы құнынан аз болған жағдайда, ұйым пайда мен шығындар туралы есепте құнсызданудан болған залалды сатуға арналған активтерден болған залал ретінде тануға тиіс. Сатуға арналған шығыстарды шегергендегі активтің әділ құнындағы кез келген кейінгі ұлғаю осы активтер бойынша бұрын танылған құнсызданудан жинақталған шығын сомасына танылады.

(ж) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Кейінге қалдырған салықтардан басқа қаржылық емес активтер құнсыздану белгілері болу мәніне әр есептілік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату және қолданудан түскен құндылықтар бойынша шығындарды шегерумен әділ құнының ең үлкен шамасы болып табылады. Қолданудан түскен құндылықтарды есептеу кезінде ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттар ағымдары салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ағымдағы келтірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және осы активке тиесілі тәуекелді көрсетеді. Ақша қаражаттары ағымдарын туындатпайтын активтер үшін басқа активтерден туындататын ақша қаражаттары ағымдарынан айтарлықтай деңгейде тәуелді емес, орны толтырылатын құн актив тиесілі ақша қаражаттарын туындататын активтер тобы бойынша анықталады. Құнсызданудан болған залал активтің баланстық құны немесе ақша қаражаттарын туындататын оның бірліктері орны толтырылатын құнынан асқанда танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе залал құрамында көрсетіледі және өтелетін құнын анықтауда пайдаланылатын бағалауда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Активтердің құнсыздануынан болған кез келген залал сол мөлшерде қалпына келтіріледі, ол бойынша активтің баланстық құны осы баланстық құннан аспайды (амортизацияны шегергенде), егер құнсызданудан болған шығын қаржылық есептілікте көрсетілмесе жинақталатын еді.

(з) Резервтер

Резерв қаржылық жағдай туралы есепте Банкте заңдық тұрғыдан немесе болған оқиғалар нәтижесінде негізделген міндеттемелер туындағанда және осы міндеттемелерді орындау үшін қаражаттарды басқа аудару қажеттілігі болу мүмкін жағдайларда көрсетіледі. Егер осы міндеттемелер сомасы көп болса, онда резервтер салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттары ағымдарын дисконттау арқылы анықталады, ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және қолданылатын жерде, осы міндеттемеге тиесілі тәуекелді көрсетеді.

(и) Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметін жүзеге асыру барысында Банк кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерді мойнына алады және кредиттік сақтандырудың басқа түрлерін ұсынады. Оларға қолданылмаған кредиттік желілер, аккредитивтер және кепілдіктер жатады.

Қаржы кепілдіктері - Банкті қаржы кепілдігін ұстаушыға белгілі бір дебитордың төлемдерді борыштық құралдар талаптарында белгіленген мерзімде жүргізе алмауы нәтижесінде шеккен шығындарының орнын толтыратын белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Қаржылық кепілдік бойынша міндеттеме бастапқыда мәмілемен байланысты шығындардың шегерімімен әділ құны бойынша танылады және соңынан екі көлемнің ең көбі бойынша бағаланады: бастапқыда жинақталған амортизацияның шегерімімен танылған сомалар немесе аталған кепілдік бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтің көлемі. Қаржылық кепілдіктер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтер шығынның туындауының жоғары ықтималдығы болған жағдайда және мұндай шығындардың мөлшерін сенімділіктің жеткілікті дәрежесімен өлшеуге мүмкін болса танылады.

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша резервтер басқа міндеттемелер құрамына кіргізіледі.

Кредит ұсыну бойынша міндеттемелер қаржылық есептілікте, төмендегі жағдайларды қоспағанда мойындалмайды:

- Банктің өзгерістері кезең үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері санатына айқындайтын кредиттер беру бойынша міндеттемелер;
- Банкте туынды қаржы құралдары ретінде қарастырылатын құралдар класына жататын кредиттер беру бойынша осыған ұқсас міндеттемелері туындағаннан соң кредит беру бойынша міндеттемелеріне байланысты сатып алған активтерді бұрын сатқан тәжірибесі болған жағдайда;
- ақша қаражатының нетто-көлеміне немесе басқа қаржы құралдарын беру немесе шығару арқылы есептеулері шартқа сәйкес жүзеге асырылатын кредиттер беру бойынша міндеттемелер;
- кредитті нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша беру міндеттемелері.

(к) Акционерлік капитал

(i) Жай акциялар

Жай акциялар капитал ретінде топтастырылады. Жай акциялар шығаруға және акцияларға опциондармен байланысты тікелей шығындар, кез келген салықтық тиімділікті шегерумен капиталдың азаюы ретінде танылады.

(ii) Дивидендтер

Банктің дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндіктері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

Жай акциялар бойынша дивидендтер қаржылық есептілікте оларды жариялау бойынша бөлінбеген табысты қолдану ретінде көрсетіледі.

(л) Салық салу

Табыс салық сомасына бір жылдағы ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы толық көлемде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі, өзге жиынтық табыс баптарында және тікелей капитал құрамында көрсетілетін акционерлермен жүргізілетін операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, олар әрине, өзге жиынтық табыс құрамында немесе тікелей капитал құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есептілік күнгі жағдай бойынша қолданыстағы, табыс салығының мөлшерлеме есебімен есептілік кезеңдегі болжанатын салық салынатын пайда көлемінің негізінде, сондай-ақ алдыңғы есептілік жылдарға табыс салығы сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасы есепке алынады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылмаған қаржылық есептілікте және олардың салықтық базасымен көрсету мақсатында анықталатын, активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасында туындайтын, уақытша айырмашылық қатынасында баланстық міндеттеме әдісімен көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақытша айырмашылық қатынасында танылмайды: бірінші көрсету фактісі бухгалтерлік не болмаса салық салынатын табысқа әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмашылықтар. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақытша айырмашылықтарды қалпына келтіру кезінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемесіне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің есептері салықтың кейінгі салдарын көрсетеді, ол есеп беретін жыл соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнының орнын толтыру немесе өтейді деп Банк жоспарлайтын тәсілге байланысты болады.

Кейінге қалдырылған салық активтері алдағы уақытта қолданылмаған салықтық залалдарды және пайдаланылмаған салықтық жеңілдіктердің уақытша айырмасын жабу үшін жеткілікті салық салынатын табыс түсуі мүмкіндік бар деңгейде ғана көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмалар пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерінде азайтылады.

(м) Қаржылық есептілікте кірістер мен шығыстарды тану

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар «Таза пайыздық кірісте» «Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер» және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып пайда мен шығыстар туралы есепте «Пайыздық шығыстар» ретінде танылады.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме — бұл қаржы құралы бойынша болашақтағы есеп айырысу ақша ағындарын қаржылық активтің немесе міндеттеменің күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде немесе (егер қолданылса) қысқа мерзім ішінде таза баланстық құн шамасына дейін дисконттау ставкасы. Болашақ ақша ағындары құралдың барлық шарттық талаптарын ескере отырып бағаланады.

Егер қаржы активі немесе қаржы активтері тобы құнсыздану нәтижесінде есептен шығарылған (немесе ішінара есептен шығарылған) болса, пайыздық табыс осы қаржы активінің таза амортизацияланған құнына құнсызданудан болған шығындарды есептеу мақсаттары үшін болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылатын пайыздық ставка ескеріле отырып айқындалады. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылса және ол кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, банк жалпы құн негізінде пайыздық кіріс есебіне қайтарылады.

Комиссиялық табыстар осындай қызметтерге айырбас ретінде алынатын сыйақыны көрсететін сомада клиенттерге қызмет көрсету ретінде көрсетіледі. Банк орындауға міндеттемені, яғни клиентпен келісілген қызметтерді және сыйақыны анықтайды және клиентпен келісілген қызметтерді беруге, орындау бойынша міндеттемеге сәйкес кірісті таниды.

Банк орындауға әрбір анықталған міндеттеме үшін шарт жасасқан кезде оның белгілі бір уақыт ішінде немесе белгілі бір уақытта орындауға міндеттеме орындалатынын және өтемді шектеуді қоса алғанда, тіркелген немесе ауыспалы болып табыла ма, мысалы, Банктің ықпалымен байланысты емес сыртқы факторлар екенін анықтайды. Өтеу кейіннен орындауға анықталған міндеттемеге бөлінеді.

Басқа комиссиялар, сондай-ақ басқа да кірістер мен шығыстар тиісті қызметті ұсыну күніне пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

Операциялық жалдау келісім-шарты бойынша төлемдер жалдаудың қолданылу мерзімі бойы бірқалыпты кезең үшін пайда немесе шығын құрамында танылады. Алынған жеңілдіктердің сомасы жалдаудың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде жалдау бойынша шығыстардың жалпы шамасын азайтады.

(н) Қаржылық кепілдік келісім-шарты

Банк беретін қаржылық кепілдіктер немесе аккредитивтер, егер дебитор борыштық құралдың бастапқы немесе модификацияланған шарттарына сәйкес уақтылы төлем жасай алмайтын жағдайда пайда болатын шығынды өтеу ретінде төлемдерді жүзеге асыруды көздейтін кредиттік операцияларды қамтамасыз етуді білдіреді. Мұндай қаржылық кепілдіктер немесе аккредитивтер бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар (а) резерв ретінде көрсетілген соманы және (б) қаржылық кепілдік немесе аккредитивтер бойынша алынған сыйақы түрінде болашақ кезеңдердің кірістерінің жинақталған амортизациясын шегере отырып, бастапқы көрсетілген соманы негізге ала отырып бағаланады, көрсетілген сомалардың қайсысы үлкен болып табылатынына байланысты.

(о) Қаржылық есептіліктің жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарын қолдану (ХҚЕС)

2025 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін жаңа стандарттар, оларды ертерек қолдану мүмкіндігі қарастырылған. Алайда, Банк осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға ерте өтуді жүзеге асырған жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікті ұсыну және ақпаратты ашу»

ХҚЕС (IFRS) 18 ХҚЕС (IAS) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» стандартын алмастырады және 2027 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептілік кезеңдеріне қолданылады. Жаңа стандарт келесі негізгі талаптарды енгізеді:

- Ұйымдар пайда мен зиян туралы есепте барлық кірістер мен шығыстарды бес санат бойынша жіктеуі тиіс: операциялық қызмет, инвестициялық қызмет, қаржылық қызмет, тоқтатылған қызмет және табыс салығы. Сондай-ақ, ұйымдар стандартпен анықталатын жаңа аралық қорытынды көрсеткішті - операциялық пайда көрсетуді міндетті түрде жүзеге асыруы тиіс. Бұл ретте ұйымдардың таза пайдасы өзгермейді.
- Басшылық анықтайтын тиімділік көрсеткіштері (MPM) қаржылық есептілікте бір жалпы ескертпеде ашылады.
- Қаржылық есептіліктегі ақпаратты топтастыру бойынша кеңейтілген нұсқаулар берілген.

Сонымен қатар, барлық ұйымдар жанама әдісті қолдана отырып, операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысын ұсыну кезінде операциялық пайданың аралық жиынтығын бастапқы нүкте ретінде пайдалануы керек.

Банк жаңа стандарттың әсерін, әсіресе Банктің жиынтық кіріс туралы есебінің, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есебінің құрылымына және басқарушылық анықтайтын тиімділік көрсеткіштеріне қатысты талап етілетін қосымша ашып көрсетулерге әсерін бағалау процесін әлі де жалғастыруда. Сондай-ақ, Банк қаржылық есептілікте, соның ішінде қазіргі уақытта «басқа» деп белгіленген баптарға қатысты ақпаратты топтастыру тәсілдеріне ықпалын бағалауда.

Басқа есеп стандарттары

Келесі стандарттарға түзетулер мен түсіндірмелер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- Айырбастау мүмкіндігінің болмауы (ХҚЕС (IAS) 21-ге түзетулер).
- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау (ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7-ге түзетулер).

4. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС/(ШЫҒЫС)

	2024 ж.	2023 ж.
Пайыздық кірістер		
Ақша қаражаты және оның баламалары	91,489,736	27,557,320
Клиенттерге берілген кредиттер	10,901,335	6,184,613
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	5,528,583	28,408,008
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	-	15,032
Банктерге берілген кредиттер	-	1,389
Банктердегі шоттар мен депозиттер	7,188	104,487
Пайыздық кірістің жиыны	107,926,842	62,270,849
Пайыздық шығыстар		
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(62,413,396)	(36,240,189)
Қарыз бойынша сыйақы	(1,299,173)	(1,701,249)
Жалға алу бойынша міндеттеме	(28,135)	(30,155)
«РЕПО» мәмілелері бойынша міндеттемелер	-	(68,271)
Пайыздық шығыстың жиыны	(63,740,704)	(38,039,864)
Таза пайыздық кірістің жиыны	44,186,138	24,230,985

5. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН ЖАСАЛҒАН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2024 ж.	2023 ж.
Дилингтік операциялар, нетто	1,532,590	2,657,992
Бағамдық айырмалар, нетто	48,738	41,921
Шетел валютасымен жасалған операциядан түскен таза пайданың жиыны	1,581,328	2,699,913

6. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2024 ж.	2023 ж.
Қызметкерлердің сыйақылары	1,267,688	1,056,606
Салықтар және еңбекақыдан аударылатын төлемдер	140,330	106,785
Қызметкерге жұмсалған шығыстардың жиыны	1,408,018	1,163,391

7. КҮТІЛЕТІН КРЕДИТТІК ШЫҒЫНДАРҒА АРНАЛҒАН РЕЗЕРВТЕР

	Ақша қаражаты және оның баламалары	Банктердегі шоттар және депозиттер	Клиенттерге берілген кредиттер	Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен ескерілетін қаржы активтері	Өзге активтер	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға	4,217	91	185,814	3,162	136	2,206	195,626
Резервтерді қалыптастыру	68,316	116	265,097	57,855	-	4,473	395,857
Резервтерді қалпына келтіру	(63,211)	(117)	(159,712)	(55,166)	(136)	(5,472)	(283,814)
Есептен шығару	-	-	-	-	-	(482)	(482)
Бағамдық айырма	(111)	-	(35)	(4)	-	34	(116)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	9,211	90	291,164	5,847	-	759	307,071
Резервтерді қалыптастыру	219,899	3,311	251,841	39,975	-	226,805	741,831
Резервтерді қалпына келтіру	(214,723)	(3,314)	(213,100)	(26,787)	-	(29,413)	(487,337)
Есептен шығару	-	-	(25,140)	-	-	-	(25,140)
Бағамдық айырма	466	-	-	-	-	(4)	462
2024 жылғы 31 желтоқсанға	14,853	87	304,765	19,035	-	198,147	536,887

2024 жыл ішінде кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер бойынша 64,599 мың теңгеге резервтер қалыптастыру және 69,386 мың теңгеге резервтерді қалпына келтіру жүзеге асырылды (2023: 25,355 мың теңгеге резервтер қалыптастыру және 23,071 мың теңгеге резервтерді қалпына келтіру)

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша жинақталған резервтердегі қозғалыс төменде көрсетілген:

	2024 ж.				2023 ж.			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
<i>Клиенттерге берілген кредиттер</i>								
1 қаңтардағы жағдай бойынша теңгерім	11,758	2,156	277,250	291,164	11,785	654	173,375	185,814
1 сатыға өту	154	(129)	(25)	-	5	-	(5)	-
2 сатыға өту	(4,182)	4,322	(140)	-	(582)	582	-	-
3 сатыға өту	(591)	-	591	-	(144)	-	144	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(1,657)	156	(74,451)	(75,952)	(7,818)	920	(110,382)	(117,280)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	4,167	1,315	84,071	89,553	8,547	-	214,118	222,665
Бағамдық айырма	-	-	-	-	(35)	-	-	(35)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерім	9,649	7,820	287,296	304,765	11,758	2,156	277,250	291,164

Қаржы активтері бойынша 2024 жылғы күтілетін кредиттік залалдармен жинақталған резервтердегі қозғалыс төменде көрсетілген:

	Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері	Ақша қаражаты және оның баламалары	Банктердегі шоттар мен депозиттер	Өзге активтер*	Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер
<i>2024 жыл</i>	<i>1-саты</i>	<i>1-саты</i>	<i>1-саты</i>	<i>1-саты</i>	<i>жиынтығы</i>	<i>1-саты</i>
1 қаңтардағы жағдай бойынша теңгерім	5,847	-	9,211	90	759	4,929
1 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
2 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
3 сатыға өту	-	-	-	-	1,200	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(5,465)	-	(7,734)	(3)	(759)	(4,929)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	18,653	-	13,376	-	196,947	138
Бағамдық айырма	-	-	-	-	-	-
31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерім	19,035	-	14,853	87	198,147	138

Өзге де активтер *:

- 1 сатыдағы провизиялардың таза өзгеруі - 159 мың теңге, 2 сатыда - 600 мың теңге, жиыны - 759 мың теңге,
- 1 сатыдағы жаңа қаржы активтерін сатып алу - 321 мың теңге, 3 сатыда - 196,626 мың теңге, жиыны - 196,947 мың теңгені құрады.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

	Амортизациялан- ған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері	Ақша қаражаты және оның баламалары	Банктердегі шоттар мен депозиттер	Өзге активтер*	Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер
	1-саты	1-саты	1-саты	1-саты	жиынтығы	1-саты
2023 жыл						
1 қаңтардағы жағдай бойынша теңгерім	3,162	136	4,217	91	2,206	2,645
1 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
2 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
3 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(2,832)	(136)	(3,203)	(44)	(2,206)	(2,645)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	5,517	-	8,197	43	725	4,929
Бағамдық айырма	-	-	-	-	34	-
2024 жылғы 31 желтоқсанға	5,847	-	9,211	90	759	4,929

Өзге активтер*:

- 1 сатыдағы провизиялардың таза өзгеруі - 69 мың теңге, 2 сатыда - 482 мың теңге, 3 сатыда - 1,655 мың теңге, жиыны - 2,206 мың теңге,
- 1 сатыдағы жаңа қаржы активтерін сатып алу - 125 мың теңге, 2 сатыда - 600 мың теңге, жиыны - 725 мың теңгені құрады.

8. ӨЗГЕ ЖАЛПЫШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2024 ж.	2023 ж.
Кәсіби қызметтер	219,694	21,385
Тозу және амортизация	145,016	102,914
Бағдарламалық жасақтаманы сүйемелдеу	110,659	46,639
Салықтар, алымдар және өзге де міндетті төлемдер	108,434	67,120
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер	72,474	61,779
Пайдалану шығыстары	32,834	30,051
Процессингтік қызметтер	31,525	27,767
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	30,184	11,419
Өкілдік шығыстар	23,985	18,923
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	20,662	8,507
Іссапар шығыстары	20,351	16,628
Қауіпсіздік	18,569	8,527
Мүшелік жарналар	17,270	22,532
Көлік шығыстары	14,874	12,198
Сақтандыру шығыстары	13,615	12,458
Курьерлік шығыстары	6,339	7,905
Кеңселік керек-жарақтар	5,824	5,815
Негізгі құралдарды есептен шығару	2,106	1,430
Жарнама және маркетинг	1,749	1,993
Өзге	94,876	80,007
Өзге жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар жиыны	991,040	565,997

9. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША (ШЫҒЫС)/ҮНЕМДЕУ

Банк ағымдағы кезең үшін салық бойынша есептеулерді Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарына сәйкес жүзеге асырылатын салықтық есеп деректерінің негізінде жасайды. 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі табыс салығы бойынша шығыстар төменде көрсетілген.

	2024 ж.	2023 ж.
Есепті кезең	(7,753,000)	-
Өткен кезеңді түзету	-	12,644
Уақытша айырмалардың пайда болуы және қалпына келтіру нәтижесінде кейінге қалдырылған салықтардың өзгеруі	(4,293)	3,296
Табыс салығы бойынша (шығыс)/үнемдеу жиыны	(7,757,293)	15,940

Қазақстан Республикасында пайдаға салынатын салық мөлшерлемесі 2024 және 2023 жылдары 20% деңгейінде белгіленді. Мемлекеттік бағалы қағаздар мен басқа да бағалы қағаздар бойынша кірістерге пайда салығы салынбайды.

Белгілі бір шығыстар түрлері салық салу кезінде есепке алынбайтындықтан, сондай-ақ салық салынатын кірістің болу себебінен Банктің белгілі бір тұрақты салық айырмалары пайда болады.

2024 және 2023 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлеменің есебі:

	2024 ж.	2023 ж.
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	43,464,541	25,201,765
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	(8,692,908)	(5,040,353)
Бағалы қағаздармен жасалған операциядан түскен салық салынбайтын табыс	1,105,717	5,684,608
Басқа есептелмейтін шығыстар	(170,102)	(628,315)
Табыс салығы бойынша жалпы (шығыс)/үнем	<u>(7,757,293)</u>	<u>15,940</u>
Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлеме	17,8%	-0.1%

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Активтер мен міндеттемелердің қаржылық есептілікте көрсетілген құны мен салық салынатын базаны есептеу үшін қолданылатын сомалардың арасындағы уақыт айырмалары 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің пайда болуына алып келеді.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішіндегі уақыт айырмалары шамаларының өзгеруі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

2024 ж.	2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	Пайда немесе залалдың құрамында көрсетілген	2024 жылғы 31 желтоқсанда ғы қалдық
Негізгі құралдар, материалдық емес активтер және пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(28,159)	7,883	(20,276)
Өзге міндеттемелер	<u>76,427</u>	<u>(12,176)</u>	<u>64,251</u>
	<u>48,268</u>	<u>(4,293)</u>	<u>43,975</u>
2023 ж.	2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	Пайда немесе залалдың құрамында көрсетілген	2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық
Негізгі құралдар, материалдық емес активтер және пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(12,892)	(15,267)	(28,159)
Өзге міндеттемелер	<u>57,864</u>	<u>18,563</u>	<u>76,427</u>
	<u>44,972</u>	<u>3,296</u>	<u>48,268</u>

10. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Кассадағы ақша қаражаттары	474,805	1,183,458
ҚРҰБ-гі «Ностро» шоттары	2,005,555	943,194
Басқа банктердегі «Ностро» шоттары		
- кредиттік рейтингісі А- бастап А+ дейін	8,195,891	8,007,882
- кредиттік рейтингісі ВВ- бастап ВВ+ дейін	232,146	132,433
- кредиттік рейтингісі жоқ	54,720	46,829
Басқа банктердегі барлық «Ностро» шоттары	<u>8,482,757</u>	<u>8,187,144</u>
ҚРҰБ-дағы мерзімді депозиттер	518,928,045	316,664,383
Басқа банктердегі мерзімді депозиттер	-	9,010,781
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(14,853)	(9,211)
Ақша қаражаты және оның баламаларының жиыны	<u>529,876,309</u>	<u>335,979,749</u>

Кредиттік рейтингілер «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктерінің ұқсас стандарттарына сәйкес көрсетілген. Ақша қаражаты және оның баламалары мерзімі кешіктірілген болып табылмайды.

Минималды резервке қойылатын талаптар

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ қаулысына сәйкес минималды резервтік талаптар Банктің жиырма сегіз күнтізбелік күннің ішіндегі әртүрлі міндеттемелер топтарының белгілі бір үлестері сомаларының орташа мәні ретінде есептеледі. Банктер бұл талаптарды орташа резервтік активтерді орташа минималды талаптарға тең немесе олардан асатын орташа резервтік активтерді (кассадағы ұлттық валютадағы қолма қол ақшалар және Ұлттық Банктің ұлттық валютадағы Банктің корреспонденттік шоттарындағы қалдықтар түрінде) сақтау арқылы орындауға міндетті. 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ең төменгі резерв сомасы тиісінше 2,393,207 мың теңгені және 1,587,259 мың теңгені құрайды.

Ақша қаражаты мен оның баламаларының шоғырлануы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің бір банкі (2023 жылғы 31 желтоқсан: 3 банк) бар, оның үлесіне Банктің меншікті капиталының 10% - дан астамы тиесілі. 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі тиісінше 520,933,600 мың теңгені және 330,078,507 мың теңгені құрайды.

11. БАНКТЕРДЕГІ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Шектеулі пайдалану құқығы бар ақша қаражаты	185,000	185,000
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(87)	(90)
Банктердегі шоттар мен депозиттер жиыны	<u>184,913</u>	<u>184,910</u>

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкте меншікті капиталының 10%-ынан асатын депозиттер болмады.

12. КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
- Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	15,983,905	6,978,987
- Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	49,754,558	31,619,646
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	65,738,463	38,598,633
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резерв	(244,447)	(285,658)
Құнсыздануға арналған резервті ескере отырып, корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	65,494,016	38,312,975
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер		
- Тұтынушылық кредиттер	12,516,588	9,807,648
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	12,516,588	9,807,648
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резерв	(60,318)	(5,506)
Құнсыздануға арналған резервті ескере отырып, құнсыздану резерві	12,456,270	9,802,142
Резервті шегергенде клиенттерге берілген барлық кредиттер	77,950,286	48,115,117

(а) Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат кестеде берілген:

	Құнсыздануға арналған резервті шегергенге дейінгі кредиттер	Құнсыздануға арналған резерв	Құнсызда- нуға арналған резервті шегерген- дегі кредиттер	Құнсыздану резервін шегергенге дейінгі кредиттер сомасына қатысты құнсызданудан болған шығын
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	64,750,180	(3,598)	64,746,582	0,01%
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	300,087	(4,238)	295,849	1,41%
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	688,196	(236,611)	451,585	34,38%
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	65,738,463	(244,447)	65,494,016	0,37%
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	12,343,133	(14,346)	12,328,787	0,12%
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	97,592	(111)	97,481	0,11%
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	75,863	(45,861)	30,002	60,45%
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	12,516,588	(60,318)	12,456,270	0,48%

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат кестеде берілген:

	Құнсыздануға арналған резервті шегергенге дейінгі кредиттер	Құнсыздануға арналған резерв	Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі кредиттер	Құнсыздану резервін шегергенге дейінгі кредиттер сомасына қатысты құнсызданудан болған шығын
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	37,843,886	(11,801)	37,832,085	0,03%
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	146,523	(29,490)	117,033	20,13%
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	608,224	(244,367)	363,857	40,18%
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	38,598,633	(285,658)	38,312,975	0,74%
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	9,765,968	(5,180)	9,760,788	0,05%
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	10,970	(4)	10,966	0,04%
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	30,710	(322)	30,388	1,05%
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	9,807,648	(5,506)	9,802,142	0,06%

2024 жылы құнсыздануға арналған резерв сомасы 286,358 мың теңге сомасында жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша провизиялар құруды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 276,124 мың теңге), 18,407 мың теңге сомасында ұжымдық құнсыздануға арналған резервті (2023 жылғы 31 желтоқсан: 15,040 мың теңге) қамтиды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік портфель құрамында шарттары өзгертілген және басқаша мерзімі өткен немесе құнсызданған корпоративтік және бөлшек клиенттерге берілген кредиттер 496,880 мың теңгені құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 835,382 мың теңге).

(6) Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдардың есебі макроэкономикалық параметрлердің өзгеруінің болжамды ақша ағындарына, ұжымдық қарыздардың көшіп-қонуына және кепілмен қамтамасыз етуіне ықтимал бағалау әсерін ескереді.

Кредиттік шығындардың деңгейін өлшеу кезінде банк әртүрлі экономикалық факторлардың болашақ қозғалысына және осы факторлардың бір-біріне қалай әсер ететініне қатысты болжамдарға негізделген болжамды ақпаратты пайдаланады.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін пайдаланылатын негізгі бастапқы деректер мыналарды қамтиды:

- Дефолт ықтималдығы (PD) кредиттік шығындар деңгейін өлшеуде негізгі табыс сигналы болып табылады. Дефолт ықтималдығы - бұл тарихи деректерді, болжамдарды және болашақ жағдайларды күтуді қамтитын берілген уақытша горизонт бағасы.

Корпоративтік, шағын және орта бизнестің жеке заемдары бойынша дефолт ықтималдығы қарыз алушының сандық және сапалық сипаттамалары негізінде ішкі рейтингтік модельдің көмегімен бағаланады.

Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша дефолт ықтималдығын есептеу көші-қон матрицаларын қолдану арқылы арихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

- Дефолт болған жағдайдағы залалдың шамасы (LGD) дефолт болған жағдайда ықтимал залалдың шамасы болып табылады. Ол келісімшарт тиесілі және кредитор қамтамасыз етуден ақша ағындарын ескере отырып, алуды күткен ақша ағындарының арасындағы айырмашылыққа негізделген.

Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша LGD есебі кепілдік қамтамасыз етуді іске асыру мерзімдеріне сәйкес келетін дисконттау мерзімдерін қолдана отырып, кепілдікті қамтамасыз етуді іске асырған жағдайда міндеттемелердің қайтарымдылығын бағалау негізінде жүзеге асырылады.

- Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптың шамасы (EAD) борыш пен пайыздардың негізгі сомасын, сондай-ақ мақұлданған кредиттік қаражаттың күтілетін іріктеуін қоса алғанда, есепті күннен кейінгі тәуекелдің күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта дефолт күніне тәуекелді бағалауын білдіреді. Банктің осы көрсеткішті үлгілеуге көзқарасы амортизацияның бейіндері, мерзімінен бұрын өтеу немесе артық төлеу, кредиттік міндеттемелер бойынша таңдалмаған сомаларды пайдаланудағы өзгерістер және дефолт басталғанға дейін тәуекелдерді жеңілдету үшін қабылданған шаралар сияқты ағымдағы шарт талаптарымен рұқсат етілген өтеу мерзімі ішінде өтелмеген соманың күтілетін өзгерістерін ескереді. Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптарды бағалау үшін банк тиісті портфельдердің сипаттамасын көрсететін модельдерді пайдаланады.

Қаржылық есептілікте берілген кредиттер үшін ККЗ бойынша резервтер қолданыстағы экономикалық және саяси жағдайлар негізінде айқындалды. Банк Қазақстан Республикасында талаптарда қандай өзгерістер болатынын және осы өзгерістер болашақта қаржы активтерін ККШ бойынша резервтің барабарлығына қандай әсер болатынын болжай алмайды.

(в) Қамтамасыз етуді және несие қабілеттілігін күшейтудің басқа құралдарын талдау

(і) *Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер*

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жеке негізде бағалануға және олардың құнсыздануы сыналуға тиіс. Корпоративтік клиенттің жалпы несие қабілеттілігі әдетте оған берілген кредиттің сапасының ең маңызды индикаторы болады. Дегенмен, қамтамасыз ету бұл қосымша кепілдіктер болып табылады және Банк әдетте корпоративтік қарыз алушылардан оны ұсынуын сұрайды.

Төмендегі кестелерде корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша қамтамасыз ету және несиелер қабілеттілікті күшейтудің басқа да құралдары туралы қамтамасыз ету түрлері бойынша ақпарат келтірілген:

	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған- қамтамасыз етудің әділ құны	Кредит берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған- қамтамасыз етудің әділ құны	Қамтамасыз етудің әділ құны айқындалмаған
2024 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Жеке құнсыздану белгілері жоқ кредиттер</i>				
Корпоративтік кепілдіктер (байланысты тарап ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	36,817,399	-	-	36,817,399
Өзге кепілдіктер (компания ұсынған, А кредиттік рейтингісіне ие)	19,010,233	19,010,233	-	19,010,233
Жылжымайтын мүлік	2,144,536	2,144,536	-	-
Ақша қаражаттары мен депозиттер	-	-	-	-
Өзге қамтамасыз ету	6,363,645	-	6,363,645	-
Жеке құнсыздану белгілері жоқ несиелердің жиынтығы	64,335,813	21,154,769	6,363,645	55,827,632
<i>Жеке құнсыздану белгілері бар кредиттер</i>				
Жылжымайтын мүлік	183,421	183,421	-	-
Өзге қамтамасыз ету	974,782	-	974,782	-
Жеке құнсыздану белгілері бар несиелердің жиынтығы	1,158,203	183,421	974,782	-
2024 жылғы 31 желтоқсан	65,494,016	21,338,190	7,338,427	55,827,632
	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған- қамтамасыз етудің әділ құны	Кредит берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған- қамтамасыз етудің әділ құны	Қамтамасыз етудің әділ құны айқындалмаған
2023 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Жеке құнсыздану белгілері жоқ кредиттер</i>				
Корпоративтік кепілдіктер (байланысты тарап ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	28,919,996	-	-	28,919,996
Өзге кепілдіктер (компания ұсынған, А кредиттік рейтингісіне ие)	-	-	-	-
Жылжымайтын мүлік	3,763,434	3,763,434	-	-
Ақша қаражаттары мен депозиттер	20,003	20,003	-	-
Өзге қамтамасыз ету	4,570,648	-	4,570,648	-
Жеке құнсыздану белгілері жоқ несиелердің жиынтығы	37,274,081	3,783,437	4,570,648	28,919,996
<i>Жеке құнсыздану белгілері бар кредиттер</i>				
Жылжымайтын мүлік	585,910	585,910	-	-
Өзге қамтамасыз ету	452,984	-	452,984	-
Жеке құнсыздану белгілері бар несиелердің жиынтығы	1,038,894	585,910	452,984	-
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жиыны	38,312,975	4,369,347	5,023,632	28,919,996

Жоғарыда келтірілген кестелерде артық құнсызданудың құны көрсетілмеген.

Корпоративтік клиенттерге берілген мерзімі кешіктірілмеген және құнсызданбаған кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі негізінен қамтамасыз ету құнынан гөрі қарыз алушының несие қабілеттілігіне байланысты болғандықтан, Банк әрбір есеп беретін күнгі жағдай бойынша қамтамасыз етудің құнын әрдайым бағаламайды.

Кредиттердің басым бөлігінде қамтамасыз етудің әділ құны есеп беретін күнгі жағдай бойынша анықталды. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат бағалау жүргізілген болса, оның қай күні бағаланғанына байланысты көрсетілген.

Бірнеше құнсыздану түрлері бар кредиттер бойынша ақпарат қамтамасыз етуді бағалау үшін маңыздырақ болып табылатын қамтамасыз ету түрі бойынша ашылады.

(ii) Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер

Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер, негізінен, тұрғын жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілген. Банктің саясаты бойынша кредит сомасы мен кредит берілген күнгі кепіл құнының арасындағы арақатынас кемінде 60% құрау керек.

Төмендегі кестелерде бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің қамтамасыз етуі туралы ақпарат келтірілген:

	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін - қамтамасыз етудің әділ құны
2024 жылғы 31 желтоқсан		
Мерзімі кешіктірілмеген	12,328,787	12,328,787
Мерзімі кешіктірілген	127,483	127,483
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер жиыны	12,456,270	12,456,270
2023 жылғы 31 желтоқсан		
Мерзімі кешіктірілмеген	9,760,788	9,760,788
Мерзімі кешіктірілген	41,354	41,354
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер жиыны	9,802,142	9,802,142

Жоғарыда келтірілген кестелерде артық құнсызданудың құны көрсетілмеген.

(г) Экономика салалары мен географиялық аймақтар бойынша кредиттік портфельді талдау

Кредиттер негізінен қызметін Қазақстан Республикасының аумағында төмендегі экономика салаларында жүргізетін клиенттерге берілді:

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Қаржы	53,360,640	29,253,535
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер	12,456,270	9,802,142
Жылжымайтын мүлік	3,924,632	833,792
Сауда	1,744,600	1,942,538
Жеке қызмет көрсету	613,922	795,004
Құрылыс	498,618	615,015
Өзге кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	423,564	407,582
Көлік	272,640	305,640
Жалдау, жалға беру және лизинг	249,852	257,891
Мамандандырылған құрылыс жұмыстары	135,701	149,968
Қойма шаруашылығы және қосалқы көлік қызметі	134,552	283,862
Азық-түлік өнімдерін өндіру	130,744	143,834
Жарнама қызметі	54,280	175,827
Жазылған материалдарды басып шығару және ойнату	-	1,171
Өзге	3,950,271	3,147,316
	77,950,286	48,115,117

(д) Клиенттерге берілген несиелердің шоғырлануы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің үш қарыз алушысы бар, олардың кредиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10% - дан астамын құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: үш қарыз алушы). 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген Қарыз алушылардың кредиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 52,801,304 мың теңгені құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 28,919,996 мың теңге).

13. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПKE АЛЫНАТЫН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Банктің меншігіндегі		
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	53,142,463	17,569,375
- Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	-	70,544,158
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(19,035)	(5,847)
	53,123,428	88,107,686

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеуге дейін ұсталатын инвестициялардың барлық сомасы Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдерімен ұсынылған. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеуге дейін ұсталатын инвестициялардың барлық сомасы Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдерімен және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің теңгедегі ноталарымен ұсынылған және "BBB-" деңгейінде кредиттік рейтингі бар.

Банктің бизнес-моделіне сәйкес, басшылықтың осы бағалы қағаздарды өтеу мерзіміне дейін ұстап қалуға ниеті мен мүмкіндігі бар. Ұқсас шарттары бар ұқсас борыштық бағалы қағаздардың ресми жарияланған баға ұсыныстары жергілікті қор биржасында қол жетімді.

Қазынашылық операциялар бойынша қаржы активі бойынша күтілетін кредиттік шығындардың есебін банк контрагенттің/эмитенттің кредиттік сапасының есепті күнге ағымдағы бағаларынан ғана емес, сонымен қатар болашақта контрагенттің (эмитенттің) жұмыс істеу ортасының қолайсыз макроэкономикалық факторларының әсері салдарынан қаржылық жай-күйінің нашарлауы мүмкіндігін ескере отырып жүзеге асырады. Атап айтқанда, қазынашылық операциялар бойынша провизиялар деңгейіне дефолт (PD) ықтималдығына әсер ететін халықаралық рейтингтік агенттіктер берген рейтинг (оң, тұрақты, теріс) бойынша болжам әсер етеді.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт ықтималдығы дефолт ықтималдығының мәндерімен кестелік деректер жарияланатын халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолт зерттеулерінің деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады. Дефолт ықтималдығы өзекті күйде сақталады және дефолттар статистикасының жаңартылуына қарай мерзімді негізде жаңартылады.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт (LGD) кезіндегі шығын деңгейі халықаралық рейтингтік агенттіктерден (S&P, Fitch, Moody's) дефолттарды зерттеу деректеріне сәйкес анықталады және қаржы активі бойынша борыш түріне байланысты: аға қамтамасыз етілген/қамтамасыз етілмеген, реттелген, тәуелсіз. Сондай-ақ LGD актив бойынша қамтамасыз ету көзделген жағдайда, сондай-ақ егер қаржы активі бойынша құнсыздану белгілері (2-саты немесе 3-саты) болған жағдайда түзетілуі мүмкін.

14. САТУҒА АРНАЛҒАН ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің баланстық құны 155,691 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 155,691 мың теңге). Тәуелсіз бағалаушының бағалауына сәйкес "GaMa Group" ЖШС (01.01.2020 ж. №00170 куәлік, БСН 160840018855) 2024 жылдың соңында сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің нарықтық құны 342,265 мың теңгені құрады (2023 жылдың аяғында: 340,605 мың теңге). Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер Банк клиенттерге берілген кредиттер бойынша берешекті өтеу есебіне қабылдаған активтермен ұсынылады. Бұл жылжымайтын мүлікті сату 2024 жылдың мамырында ғана аяқталған бұрынғы меншік иелерін мәжбүрлеп көшіру бойынша сот ісін жүргізуге байланысты ұзақ уақытқа созылды. Банк іске асыру жоспарын әзірледі, оның негізінде активтерді сату алдағы 12 айда жоспарланады. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер аукцион кезінде анықталған сатып алу құны бойынша көрсетілді.

15. БАСҚА АКТИВТЕР

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Спот операциялары бойынша талаптар	682,625	327,152
Есептелген айыппұлдар мен өсімпұлдар	445,138	129,352
Қарточкалық шоттар бойынша есеп айырысулар	228,877	78,626
Басқа активтер	9,461	5,290
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(196,947)	(159)
Барлық басқа қаржы активтері	1,169,154	540,261
Басқа алдын ала төлемдер	57,181	8,193
Жалдау ақысын алдын ала төлеу	33,634	31,505
Кепілдік жарна	31,633	26,637
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	30,359	2,378
Болашақ кезеңдердің шығындары	6,291	6,301
Бюджетке төленетін басқа да төлемдер бойынша алдын ала төлемдер	1,901	6,136
Бағдарламалық жасақтама ақысы	-	92,409
Өзге активтер	6,148	21,124
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1,200)	(600)
Барлық басқа қаржылық емес активтер	165,947	194,083
Барлық басқа активтер	1,335,101	734,344

16. КЛИЕНТТЕРДІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Ағымдағы шоттар мен талап етілгенге дейінгі депозиттер		
- Бөлшек клиенттер	3,549,012	2,127,277
- Корпоративтік клиенттер	19,964,439	8,787,904
	<u>23,513,451</u>	<u>10,915,181</u>
Мерзімді депозиттер		
- Бөлшек клиенттер	5,139,724	6,417,251
- Корпоративтік клиенттер	537,732,511	402,703,003
	<u>542,872,235</u>	<u>409,120,254</u>
	<u>566,385,686</u>	<u>420,035,435</u>

Бұғатталған сомалар

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк клиенттерінің 147,628 мың теңге және 115,522 мың теңге сомасындағы депозиттері тиісінше клиенттерге берілген кредиттер және банк ұсынған баланстан тыс кредиттік құрал бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету қызметін атқарады.

Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттерін шоғырландыру

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің төрт және үш клиенті бар, олардың шоттары мен депозиттері капиталдың 10% - дан астамын құрайды. 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі тиісінше 520,180,778 мың теңгені және 386,915,568 мың теңгені құрады.

17. КЛИЕНТТЕРДІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
ЕҚДБ-дан қарыз	14,058,073	7,023,267
	<u>14,058,073</u>	<u>7,023,267</u>

2020 жылы Банк Еуропалық Қайта Құру және даму банкімен 2 Қарыз шартын жасасты:

- Шағын және орта бизнесті қолдауға арналған 13.02.2020 жылғы № 50791 қарыз шарты 10,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен. Өтеу мерзімі бірінші транш бойынша 29.09.2025 дейін, екінші транш бойынша 29.04.2027 дейін;

- "Бизнестегі әйелдер" жобасын дамытуға арналған 13.02.2020 жылғы № 50792 қарыз шарты 5,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен. Өтеу мерзімі бірінші транш бойынша 29.09.2025 дейін; екінші транш бойынша 29.04.2027 дейін.

Жоғарыда келтірілген шарттар бойынша бірінші транш 2020 жылы, ал екінші транш 2022 жылы алынды.

2021 жылы Банк Еуропалық Қайта Құру және даму банкімен 1 қарыз шартын жасасты:

- Geff (Green Economy Financing Facility) жасыл экономиканы қаржыландыру бағдарламасы бойынша 10.12.2021 жылғы № 52817 қарыз шарты 5,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен. Өтеу мерзімі 24.06.2027 дейін.

Барлық сома 2022 жылдың ішінде теңгемен алынды.

2024 жылы Банк Еуропалық Қайта Құру және даму банкімен 3 қарыз шартын жасасты:

- "Бизнестегі Жастар" бағдарламасы бойынша 12.12.2023 ж. № 54306 қарыз шарты 8,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен. АҚШ, 20.03.2028 ж. бірінші траншты өтеу мерзімімен.

- 17.04.2024 ж. № 54986 шағын және орта бизнесті қолдауға 12,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен қарыз шарты. АҚШ, бірінші траншты өтеу мерзімі 18.07.2028 ж.

- Geff (Green Economy Financing Facility) жасыл экономиканы қаржыландыру бағдарламасы бойынша 20,000,000 ақш долларына баламалы сомаға теңгемен 21.10.2024 ж. № 55639 қарыз шарты. АҚШ, 26.11.2027 ж. бірінші траншты өтеу мерзімімен.

Барлық үш шарт бойынша алғашқы транштар 2024 жылы алынды.

Қарыз бойынша пайыздық сыйақы өзгермелі мөлшерлеме бойынша есептеледі және шарттың талаптарына сәйкес тоқсан сайынғы негізде төленеді. Есепті кезеңнің соңында 01.07.2020 жылғы қарыз шарттары бойынша сыйақы мөлшерлемесі 10,95% - ила, 01.02.2022 жылғы қарыз шарттары бойынша 11,35% -, 24.06.2022 жылғы қарыз шарты бойынша 11,45% -, 20.03.2024 жылғы қарыз шарты бойынша 16,25% - по, қарыз шарты бойынша 11,35% - от құрады 18.07.2024 12,08% құрады, 26.11.2024 жылғы қарыз шарты бойынша 13,64% құрады.

Банк жоғарыда ұсынылған ақшаны тарту шарттарының талаптарын орындау бойынша белгілі бір қаржылық міндеттемелерді сақтауға міндетті. Бұл міндеттемелер қаржылық нәтижелер көрсеткіштері үшін пайдаланылатын келісілген коэффициенттерді қамтиды. Банк 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелердің ешқайсысын бұзған жоқ.

Қаржылық қызметке байланысты міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде қаржылық қызмет нәтижесінде міндеттемелердің өзгеруі, соның ішінде ақша ағындарына байланысты өзгерістер де, ақша ағындарына байланысты емес өзгерістер де келтірілген. Қаржылық қызметке байланысты міндеттемелер-бұл ақша ағындары ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте болған немесе болашақ ақша ағындары қаржылық қызметтен түсетін ақша ағындары ретінде жіктелетін міндеттемелер.

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Жыл басындағы қалдық	7,023,267	8,230,594
Шығу	(2,597,946)	(1,185,988)
Түсім	9,640,500	-
Басқа өзгерістер	(7,748)	(21,339)
	<u>14,058,073</u>	<u>7,023,267</u>

* Басқа өзгерістерге пайыздық шығындар мен пайыздық төлемдер кіреді.

18. ӨЗГЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Спот операциялары бойынша міндеттемелер	682,643	329,000
Жалдау бойынша міндеттемелер	152,150	244,500
Жеткізушілердің кредиторлық берешегі	133,106	70,649
Банк операциялары бойынша кредиторлық берешек	14,460	11,920
Өзге міндеттемелер	4,513	5,307
Барлық басқа қаржылық міндеттемелер	986,872	661,376
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша есеп айырысулар	477,791	409,056
Басқа транзиттік шоттар	219,253	68,834
Қызметкерлерге кредиторлық берешек	102,473	92,637
Демалыс резерві	48,494	39,442
Басқа міндеттемелер	2,104	8,737
Барлық басқа қаржылық емес міндеттемелер	850,115	618,706
Барлық басқа міндеттемелер	1,836,987	1,280,082

19. АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ**(а) Шығарылған және қосымша төленген капитал**

Шығаруға рұқсат етілген, шығарылған және айналыстағы Банктің акционерлік капиталы 1,002,872 жай акциялардан тұрады (2023 жылы: 1,002,872 жай акциялар). Барлық акциялардың номиналды құны 10,000 теңгені құрайды.

Жай акциялардың иелері жарияланған кезде дивидендтер алуға құқылы, сондай-ақ Банк акционерлерінің жылдық және жалпы жиналыстарында бір акцияға бір дауыс беруге құқылы.

(б) Акцияға шаққандағы пайда

	31.12.2024 ж.	31.12.2023 ж.
Бір жылдағы таза пайда	35,707,248	25,217,705
Шығарылған жай акциялар саны	1,002,872	1,002,872
Акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайда, теңгемен	35,604.99	25,145.49

Банктің жай акциялары ашық нарықта айналыста болмайды, алайда Банк ХҚЕС (IAS) 33 "акцияға шаққандағы пайда" талаптарына сәйкес есептелген бір акцияға шаққандағы таза пайда мөлшері туралы ақпаратты ашуға шешім қабылдады.

(г) Дивидендер

Банктің дивидендтерді жариялау және төлеу қабілеті Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес айқындалады.

Жай акциялар бойынша дивидендтер олар есептелген кезеңдегі бөлінбеген пайданы бөлу ретінде көрсетіледі. 2024 және 2023 жылдардағы қаржылық есептілік шығарылған кезде дивидендтер жарияланған жоқ.

20. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару банк қызметінің негізінде жатыр және Банктің операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі Банктің өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару саясаты мен процедуралары

Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Банк ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері нарықтық жағдайдың, ұсынылатын банктік өнімдер мен қызметтердің өзгеруін және пайда болған үздік тәжірибені көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Банктің Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жүйесінің дұрыс жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдерін мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты.

Банк Басқармасы тәуекелдерді төмендету жөніндегі шараларды мониторингілеу және енгізу үшін жауапты болады, сондай-ақ банктің қызметті тәуекелдердің белгіленген шегінде жүзеге асыруын қадағалайды. Банк Басқармасы тәуекелдерді жалпы басқаруға және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыруға, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерді анықтау, бағалау, басқару және есеп беру бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыруға жауапты.

Несиелік және нарықтық тәуекелдер мен өтімділік тәуекелдерін несиелік комитет пен активтер мен міндеттемелерді басқару комитеті (CUAP) жалпы портфель деңгейінде де, жеке мәмілелер деңгейінде де басқарады және бақылайды.

Ұйым шеңберінде сыртқы және ішкі қауіп факторлары анықталады және басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтауға және тәуекелдерді төмендету бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін анықтауға ерекше назар аударылады.

Несиелік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаудан басқа, Банк Басқармасы жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық баға алу мақсатында операциялық бөлімшелермен тұрақты кездесулер өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

(б) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел-бұл нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру қаупі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және нақты өзгерістерге және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейінің өзгеруіне әсер ететін пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті-қабылданған тәуекел үшін алынған кірісті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы параметрлерден асып кетпеуін басқару және бақылау. Төраға басқаратын КУАП нарықтық және өтімділік тәуекелдерін басқаруға жауапты. СУАР тәуекелдерді басқару бөлімінің ұсынымдарына сүйене отырып, нарықтық тәуекел мен өтімділік тәуекелінің лимиттерін бекітеді.

Банк жекелеген қаржы құралдары бойынша портфель шамасына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, сыйақы мөлшерлемелерін, валюталық позицияны өзгерту мерзімдерін, шығындар лимиттерін белгілеу және нәтижелерін Басқарма қарайтын және бекітетін олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

(i) Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі-бұл сыйақының нарықтық мөлшерлемелерінің өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру тәуекелі. Банк өзінің қаржылық жағдайына және ақша ағындарына үстемдік ететін нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің ауытқуына әсер етеді. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ оны төмендетуі мүмкін немесе сыйақы мөлшерлемелері күтпеген өзгерген жағдайда шығындардың пайда болуына әкелуі мүмкін.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруін мониторингтеу арқылы басқарылады.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі пайыздық қаржылық құралдар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқаша ақпарат төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан көп	Пайызсыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және оның баламалары	518,914,668	-	-	-	-	10,961,641	529,876,309
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	184,913	184,913
Клиенттерге берілген несиелер	1,626,008	2,666,226	39,850,102	24,409,655	9,398,295	-	77,950,286
Амортизацияланған құны бойынша	3,395,417	4,970,173	13,363,461	31,394,377	-	-	53,123,428
	<u>523,936,093</u>	<u>7,636,399</u>	<u>53,213,563</u>	<u>55,804,032</u>	<u>9,398,295</u>	<u>11,146,554</u>	<u>661,134,936</u>
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	(506,316)	(506,316)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен	(521,120,263)	(9,508,559)	(13,936,736)	(138,468)	-	(21,681,660)	(566,385,686)
Халықаралық қаржы институттары берген	(5,079,708)	(2,404,379)	(6,573,986)	-	-	-	(14,058,073)
	<u>(526,199,971)</u>	<u>(11,912,938)</u>	<u>(20,510,722)</u>	<u>(138,468)</u>	<u>-</u>	<u>(22,187,976)</u>	<u>(580,950,075)</u>
Таза позиция барлығы	<u>(2,263,878)</u>	<u>(4,276,539)</u>	<u>32,702,841</u>	<u>55,665,564</u>	<u>9,398,295</u>	<u>(11,041,422)</u>	<u>80,184,861</u>

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі пайыздық қаржылық құралдар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқаша ақпарат төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан көп	Пайызсыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және оның баламалары	325,666,988	-	-	-	-	10,312,761	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	184,910	184,910
Клиенттерге берілген несиелер	615,004	2,279,640	22,442,744	16,143,616	6,634,113	-	48,115,117
Амортизацияланған құны бойынша	72,684,315	7,150,279	3,457,925	4,815,167	-	-	88,107,686
	398,966,307	9,429,919	25,900,669	20,958,783	6,634,113	10,497,671	472,387,462
МИНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	(348,438)	(348,438)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен	(382,442,312)	(11,034,379)	(16,888,761)	(24,992)	-	(9,644,991)	(420,035,435)
Халықаралық қаржы институттары берген	(89,999)	(4,618,783)	(2,314,485)	-	-	-	(7,023,267)
	(382,532,311)	(15,653,162)	(19,203,246)	(24,992)	-	(9,993,429)	(427,407,140)
Таза позиция барлығы	16,433,996	(6,223,243)	6,697,423	20,933,791	6,634,113	504,242	44,980,322

Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері

Төмендегі кесте 2024 және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелерін көрсетеді:

	2024 ж.		2023 ж.	
	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	
	Теңге	АҚШ доллары	Теңге	АҚШ доллары
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	15.23	3.05	15.68	2.58
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	14.09	-
Клиенттерге берілген кредиттер	17.74	6.22	18.55	6.60
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	12.06	-	14.64	-
Пайыздық міндеттемелер				
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- Жедел депозиттер	11.16	0.50	10.96	0.50
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	13.62	-	12.88	-

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерінің талдауына негізделген сыйақы мөлшерлемелерін өзгерту тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығының мониторингімен толықтырылады. Пайда немесе залал және капиталдың сыйақы мөлшерлемесін (сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру тәуекелі) өзгертуге сезімталдығын талдауды (салықтарды шегерумен) табыстылық қисықтарының сыйақы мөлшерлемелерінің ұлғаюына немесе азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжуының оңайлатылған сценарийі мен 2023 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қарастырылған жайғасымдар негізінде құрылып, төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	2024 ж.		2023 ж.	
	Пайда немесе залал	Капитал	Пайда немесе залал	Капитал
Мөлшерлемелердің азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	(52,242)	-	(104,598)	-
Мөлшерлемелердің ұлғаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	52,242	-	104,598	-

(ii) Валюта тәуекел

Банктің бірнеше шетел валютасында көрсетілген активі мен міндеттемесі бар.

Валюта тәуекелі деген - ол валюталардың айырбастау бағамдары өзгерістерінің салдарынан, әділ құнның немесе болашақтағы ақша қаражаты ағындарының қаржы құралы бойынша өзгерістері тәуекелі. Банк өзінің валюта тәуекеліне шалдыққыштығын хеджирлейді деген фактіне қарамастан, мұндай операциялар хеджирлеу қатынастарын ХҚЕС бойынша белгілеуіне сәйкес келмейді.

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюта бөлігіндегі құрылымы төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Ресей рубльдері	Өзге	Барлығы
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	494,892,794	34,423,336	540,975	17,719	1,485	529,876,309
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,913	-	-	-	-	184,913
Клиенттерге берілген кредиттер	77,536,043	414,243	-	-	-	77,950,286
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	53,123,428	-	-	-	-	53,123,428
Өзге қаржы активтері	1,149,498	19,656	-	-	-	1,169,154
Активтердің барлығы	626,886,676	34,857,235	540,975	17,719	1,485	662,304,090
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Банктердегі шоттар мен депозиттері	(48,010)	(452,350)	(5,956)	-	-	(506,316)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(532,308,905)	(33,526,434)	(532,285)	(18,062)	-	(566,385,686)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	(14,058,073)	-	-	-	-	(14,058,073)
Өзге қаржы міндеттемелері	(188,973)	(797,808)	(91)	-	-	(986,872)
Міндеттемелердің барлығы	(546,603,961)	(34,776,592)	(538,332)	(18,062)	-	(581,936,947)
Таза позиция	80,282,715	80,643	2,643	(343)	1,485	80,367,143

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюта бөлігіндегі құрылымы төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Ресей рубльдері	Өзге	Барлығы
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	317,712,280	18,031,169	205,666	30,381	253	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,910	-	-	-	-	184,910
Клиенттерге берілген кредиттер	47,948,060	167,057	-	-	-	48,115,117
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	88,107,686	-	-	-	-	88,107,686
Өзге қаржы активтері	205,410	325,895	-	-	8,956	540,261
Активтердің барлығы	454,158,346	18,524,121	205,666	30,381	9,209	472,927,723
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Банктердегі шоттар мен депозиттері	(23,159)	(323,529)	(1,750)	-	-	(348,438)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(401,409,692)	(18,393,602)	(203,057)	(29,084)	-	(420,035,435)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	(7,023,267)	-	-	-	-	(7,023,267)
Өзге қаржы міндеттемелері	(611,177)	(50,116)	(83)	-	-	(661,376)
Міндеттемелердің барлығы	(409,067,295)	(18,767,247)	(204,890)	(29,084)	-	(428,068,516)
Таза позиция	45,091,051	(243,126)	776	1,297	9,209	44,859,207

Қаржы активтерінің құнына негізделген салық салуға дейінгі пайда мен капиталға әсері валюта бағамының құбылмалылығын талдау арқылы есептеледі. Банк басшылығының пікірінше, 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта бағамының ықтимал қозғалысы 15% болып табылады.

2024 және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген валюталарға қатысты теңге бағамының төмендеуі төменде көрсетілген сомаларға капитал мен пайданы немесе шығынды ұлғайтқан (төмендеткен) болар еді. Бұл талдамалық ақпарат салық сомасын шегергенде ұсынылады және Банк есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізді мүмкін деп санаған валюталардың айырбас бағамдарының ауытқуларына негізделген. Талдау барлық басқа айнымалылар, атап айтқанда сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалады деген болжамға сүйене отырып жүргізілді.

	2024 ж.		2023 ж.	
	Пайда немесе залал	Капитал	Пайда немесе залал	Капитал
15% АҚШ долларының теңгеге қатысты өсуі	9,677	9,677	(29,175)	(29,175)
15% евроның теңгеге қатысты өсуі	317	317	93	93
15% Ресей рублінің теңгеге қатысты өсуі	(41)	(41)	156	156

(в) Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі - қарыз алушы немесе Банктің контрагенті міндеттемелерін орындамағаннан туындайтын қаржы жоғалтулары тәуекелі. Банк кредит тәуекелін (мойындалған қаржы активтері және мойындалмаған шарт міндеттемелері бойынша) кредит тәуекелінің шоғырлану лимиттерін бекіту және сақтау бойынша талаптарын қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы және кредит тәуекеліне белсенді мониторинг жүргізіп отыратын кредит комитетін құру арқылы басқарады. Кредит саясаты Директорлар кеңесімен қарастырылып бекітіледі.

Кредит саясаты төмендегілерді белгілейді:

- кредит өтінімдерін қарастыру және мақұлдау процедураларын;
- қарыз алушылардың (корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың) несие төлеу қабілеттігін бағалау әдіснамасын;
- контрагенттердің кредит төлеу қабілеттілігін бағалау әдіснамасын;
- ұсынылған қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасын;
- кредит құжаттамасына талаптарын;
- кредиттер мен кредит тәуекелін әкелетін басқа да өнімдерге тұрақты мониторингті жүргізу процедураларын.

Корпоративтік клиенттерден келіп түскен кредит алуға өтінімдерді клиенттермен жұмыс жөніндегі тиісті менеджерлер құрастырады, содан кейін олар заңды тұлға берген портфель үшін жауапкершілік көтеретін Несиелендіру басқармасының қарауына беріледі. Бұл Басқарма талдаушыларының есептемелері бизнестің құрылымдық талдауына және қарыз алушының қаржылық жағдайына негізделеді. Содан кейін өтінімдер мен есептемелер Тәуекелдерді басқару бөлімінде тәуелсіз тексеруден өтеді, ол жерде екінші қорытынды беріледі: бұл ретте кредит саясатының талаптарының тиісінше орындалуы тексеріледі. Кредит комитеті кредит алуға өтінімдерді Несиелендіру Басқармасы, Кешенді қауіпсіздік бөлімі, Кепілдерді бағалау бөлімі, Заң бөлімі және Тәуекелдерді басқару бөлімі ұсынған құжаттардың негізінде кредит алуға өтінімдерді мақұлдайды.

Банк жекелеген кредиттердің күйіне ұдайы мониторинг жүргізеді және өз қарыз алушыларының төлем қабілеттілігін жүйелі түрде қайта бағалайды. Қайта бағалау процедуралары қарыз алушының қаржылық есептілігінің соңғы есепті күнгі жағдай бойынша талдауына немесе қарыз алушының өзі ұсынған не Банктің басқа жолмен алған ақпаратына негізделеді. Бұл ретте әрбір кредитті ұсыну жөніндегі шешімді Кредит комитеті барлық қажетті процедураларды өткізген соң қабылдайды. Бұл ретте келіп түсетін өтінімдер аз болған жағдайда бүкіл несие үдерісін бақылауға мүмкіндік береді.

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)**

Жекелеген қарыз алушыларды талдаумен қатар Тәуекелдерді басқару бөлімі кредиттер мен нарықтық тәуекелдердің шоғырлануына қатысты кредиттік тәуекелді жалпы бағалайды.

Кредит тәуекелінің максималды деңгейі әдетте қаржылық жағдай туралы есепте қаржы активтерінің баланстық құнында және танылмаған шартты міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредит тәуекелін төмендетуде айтарлықтай маңызды емес.

Банк секторының ұйымдары тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты туындайтын кредит тәуекеліне ұшырайды. Банктің кредит тәуекелі Қазақстан Республикасында шоғырланған. Кредит тәуекел дәрежесі банк бекіткен тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатқа сәйкес кредиттер бойынша лимиттерді және кредит қабілеттілігін сақтауды қамтамасыз ету мақсатында тұрақты мониторингке ұшырайды.

Есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелге шалдыққыштықтың максималды деңгейі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	31.12.2024 ж.		31.12.2023 ж.	
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және оның баламалары	529,876,309		335,979,749	
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,913		184,910	
Клиенттерге берілген кредиттер	77,950,286		48,115,117	
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	53,123,428		88,107,686	
Өзге қаржы активтері	1,169,154		540,261	
Кредит тәуекеліне ұшыраудың барлық максималды деңгейі	662,304,090		472,927,723	

2024 жылғы 31 желтоқсанға	1-саты Топтық негізде	2-саты Топтық негізде	3-саты Топтық негізде	3-саты Жеке	Барлығы
Ақша қаражаты және оның баламалары	529,876,309	-	-	-	529,876,309
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,913	-	-	-	184,913
Клиенттерге берілген кредиттер	74,024,655	2,314,921	54,646	1,556,064	77,950,286
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	53,123,428	-	-	-	53,123,428
Өзге қаржы активтері	1,169,154	-	-	-	1,169,154
Активтердің барлығы	658,378,459	2,314,921	54,646	1,556,064	662,304,090

2023 жылғы 31 желтоқсанға	1-саты Топтық негізде	2-саты Топтық негізде	3-саты Топтық негізде	3-саты Жеке	Барлығы
Ақша қаражаты және оның баламалары	335,979,749	-	-	-	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,910	-	-	-	184,910
Клиенттерге берілген кредиттер	45,119,387	1,094,636	107,769	1,793,325	48,115,117
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	88,107,686	-	-	-	88,107,686
Өзге қаржы активтері	540,261	-	-	-	540,261
Активтердің барлығы	469,931,993	1,094,636	107,769	1,793,325	472,927,723

Клиенттерге берілген несиелер бойынша кепілдікті талдау және кредит тәуекелінің шоғырлануын талдау 12-ескертпеде берілген.

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкінде несие тәуекеліне ұшырау деңгейі ең жоғары шектің 10%-ынан асатын борышкерлер жоқ.

Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы

Банк құнсыздануға қатысты талаптарға жататын барлық қаржы активтерінің бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы мәніне мониторингін жүргізеді. Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы анықталған жағдайда банк кредит берудің тек келесі 12 ай ғана емес, бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар көлемінің негізінде бағалау резервінің шамасын есептейді.

Банк тәуекелдер үшін дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын анықтау үшін негізгі салым ретінде кредиттік тәуекелді бағалауды пайдаланады. Банк юрисдикция немесе аймақ бойынша, сондай-ақ өнім түрі және қарыз алушы бойынша, сондай-ақ кредиттік тәуекелді жіктеу бойынша талданған кредиттік тәуекелдер бойынша тиімділік және дефолт туралы ақпаратты жинайды. Пайдаланылатын ақпарат бағаланатын портфельге байланысты ішкі және сыртқы болып табылады. Банк активтер портфеліне кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюын айқындау үшін түрлі критерийлерді пайдаланады. Өлшемдер ретінде дефолт ықтималдықтарындағы сандық өзгерістер де, сапалылары да қолданылады.

Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы сегменттелген біртекті портфельдер үшін және бастапқы танылған сәттен бастап 30 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар заемдар үшін белгілі бір шекті мәндерді пайдалана отырып, жеке негізде бағаланатын заемдар үшін сыртқы/ішкі кредиттік рейтингінің 2 (екі) деңгейге төмендеуі (3-сатыда жіктеу үшін қаржылық жағдай нашарлаған кезде қайта құрылымдаудың болуы) кезінде қосымша жеке негізде бағаланатын заемдар үшін бастапқы танылған сәттен бастап 30 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар заемдар, қарыз алушының сапалық және сандық көрсеткіштерінің өзгеруі, кепілді қамтамасыз етудің елеулі нашарлауы және бастапқы тану сәтінен бастап елеулі қаржылық қиындықтардың басқа да объективті куәліктерінің негізінде банк мамандарының сараптамалық қорытындылары.

Үшінші кезең 60-90 күннен астам мерзімі өткен берешек мерзімі кезінде ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар үшін, 60 күннен астам мерзімі өткен кезде жеке негізде бағаланатын қарыздар үшін, қаржылық жай-күйінің нашарлауына, ішкі кредиттік рейтингтің және банк мамандарының сараптамалық пікірінің нашарлауына байланысты қайта құрылымдауда айқындалады.

Банк басшылығы есеп беру күніне төмен кредиттік тәуекелі бар кейбір қаржы құралдарының осы саясатты тек егеменді және қаржы мекемелері үшін ғана шығарылған қаржы құралдарына қатысты қолдана отырып, кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғаны жоқ деп есептейді. Сыртқы кредиттік рейтинг халықаралық рейтингтік агенттіктер «инвестициялық деңгейдің» анықтамасына баламалы болған кезде қаржы құралының төмен кредиттік тәуекелі бар деп ұйғарылады.

Банк кредиттің едәуір ұлғаюын анықтау үшін пайдаланылатын өлшемдер тиімді болып табылатынына көз жеткізу үшін мониторинг рәсімдерін енгізді, ал бұл кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы тәуекел бойынша дефолтқа дейін немесе актив 30 күнге кешіктірілген кезде сәйкестендіріледі.

Болжамды ақпаратты ұсыну

Банк артық шығынсыз немесе күш салусыз, кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюын бағалау кезінде, сондай-ақ күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде қол жетімді болжамды ақпаратты пайдаланады.

Болжамдық элементтерді қосу Банктің күткендерін көрсетеді. Банк саны іске асыру ықтималдығын бағалауға, осы сценарийдің маңыздылығына, мән-жайлар мен макроэкономикалық ортаның өзгеруіне байланысты сценарийлерді қарайды.

Сценарийлерді пайдаланудың мақсаты күтілетін кредиттік шығындарға макроэкономикалық факторлардың бейсызық әсерін модельдеу болып табылады.

Банк қаржы құралдарының портфеліне әсер ететін негізгі көрсеткіштерді анықтап, құжаттады және тарихи деректерді статистикалық талдауды пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалы және кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындар арасындағы өзара байланысты бағалады.

(г) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - келісім-шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын немесе сауда қаржы активтерін тартуға қабілетсіздігі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелер өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмегенде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері және пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкестік және/немесе бақыланатын сәйкессіздік өтімділік тәуекелін басқаруда негізін қалаушы түс болып табылады. Өткізілетін операциялардың әртүрлі болуының және олармен байланысты белгісіздіктің болуының салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржылық институттар үшін әдеттегі жағдай болып табылмайды. Бұл операциялардың табыстылығын арттыруға мүмкіндік береді, бірақ шығындардың пайда болу тәуекелін жоғарылатады.

Банк, өтеу мерзімдері келгенде барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті болатын ақша қаражатының тұрақты қолда болуын қамтамасыз ету мақсатында, өтімділіктің қажетті деңгейін сақтап отырады. Өтімділікті басқару жөніндегі саясат директорлар кеңесімен қарастырылып, бекітіледі. Банк, өтімділікке қатысты ескерілмеген талаптарға жедел түрде және шұғыл ауытқуларсыз әрекет етуге қабілетті болу үшін, шығарылған міндеттемелік құнды қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді депозиттерін, негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын және де жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған қоржынын белсенді түрде сақтап қалуға тырысады.

Өтімділікті басқаруға жататын тәуекелдерді басқару бойынша корпоративтік саясат бөлімі төмендегілерден құралады:

- ақша қаражаты ағындарын негізгі валюталар тұрғысында және осы ақша қаражатының ағындарына байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін болжамдаудан;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдаудан;
- несие қаражатының шоғырлануы мен құрылымын басқарудан;
- несиелік қаржыландыру бойынша жоспарларды әзірлеуден;
- ақша ағысы тоқтаған жағдайда қорғау іс-шарасы ретінде оңай іске асыруға болатын жоғары өтімді активтер қоржынын қолдау;
- өтімділік пен қаржыландырудың белгіленген деңгейін сақтап қалу бойынша қор жоспарларын әзірлеуден;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңнамалық түрде бекітілген нормативтерге сәйкес келетініне бақылауды жүргізуден. Қазынашылық бөлімі өзге бөлімшелерден олардың қаржы активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы және болашақта жоспарланатын бизнестен күтілетін ақша қаражаты ағындарын болжамдау туралы ақпарат алады.

Содан кейін қазынашылық бөлімі, жалпы Банк өтімділігінің қажетті деңгейін қамтамасыз ету үшін, қысқа мерзімдік өтімді активтерінің тиісті қоржынын құрайды, ол көбінесе сауда, банктерге берілген қысқа мерзімдік өтімді құнды қағаздардан және басқа да банк аралық өнімдерден тұрады.

Қазынашылық бөлімі күн сайын өтімділік бойынша позиция мониторингін жүргізеді және жүйелі негізде нарық жағдайының қалыпты, сондай-ақ, жағымсыз жағдайлардағы алуан түрлі сценарийлерін есепке алумен «стресс-тесттерді» жүргізеді. Қалыпты нарық жағдайларында өтімділік жағдайы туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын жіберіліп отырады. Өтімділікті басқару саясатына қатысты шешімдерді АПБК қабылдайды және қазынашылық орындайды.

Келесі кесте шарттарда белгіленген қалған өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелері мен несиелік сипаттағы мойындалмаған міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша қаражаты ағындарын көрсетеді. Төмендегі кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының келіп түсу және шығуының жинақталған мөлшерлері қаржы активтері, міндеттемелері немесе теңгерімнен тысқары міндеттемелер бойынша ақша қаражатының келісімді дисконтталмаған ағындары болып табылады. Қаржылық кепілдіктердің шығарылған шарттарына қатысты кепілдіктердің максималды шамасы кепілдік қолданылуы мүмкін ерте кезеңге жатады

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өту мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелеріне талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан көп	Ақша қаражаты ағынының есептен шығуының жиынтық мөлшері	Теңгерім-дік құн
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің шоттары мен депозиттері	506,316	-	-	-	-	506,316	506,316
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	33,809,851	9,523,328	504,867,714	38,993,202	149,704	587,343,799	566,385,686
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	1,247,753	780,746	2,247,071	3,214,907	9,060,279	16,550,756	14,058,073
Басқа қаржы міндеттемелері	1,832,871	756	1,165	2,195	-	1,836,987	1,836,987
Міндеттемелердің барлығы	37,396,791	10,304,830	507,115,950	42,210,304	9,209,983	606,237,858	582,787,062
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	5,456,631	-	-	-	-	5,456,631	5,456,631
Туынды емес қаржы міндеттемелерінің барлығы	42,853,422	10,304,830	507,115,950	42,210,304	9,209,983	611,694,489	588,243,693

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өту мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелеріне талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан көп	Ақша қаражаты ағынының есептен шығуының жиынтық мөлшері	Теңгерім-дік құн
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің шоттары мен депозиттері	348,438	-	-	-	-	348,438	348,438
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	16,739,568	253,440,882	149,018,210	12,356,501	87,922	431,643,083	420,035,435
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	346,653	333,472	1,135,209	1,868,681	6,140,199	9,824,214	7,023,267
Басқа қаржы міндеттемелері	414,803	23,754	24,126	48,275	150,418	661,376	661,376
Міндеттемелердің барлығы	17,849,462	253,798,108	150,177,545	14,273,457	6,378,539	442,477,111	428,068,516
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	7,954,210	-	-	-	-	7,954,210	2,248,488
Туынды емес қаржы міндеттемелерінің барлығы	25,803,672	253,798,108	150,177,545	14,273,457	6,378,539	450,431,321	430,317,004

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке тұлғалар өзінің мерзімдік депозиттерін банктен кез келген уақытта алуға құқылы, сонымен бірге олар жағдайлардың көбінде есептелген пайыздық кірісті алу құқығынан айырылады. Аталған депозиттер шарттарда қарастырылған өтеу мерзімдері сәйкес ұсынылды.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Дегенмен, басшылық мерзімінен бұрын алу опциясының және салымдардың басым бөлігінің талап етілгенге дейінгі шоттарды білдіретініне қарамастан аталған шоттарды салымшылардың саны мен типтері бойынша әртараптандыру және Банктің жинаған тәжірибесі бұл шоттардың ұзақ мерзімді және тұрақты қаржыландыру көзі болып табылатынының белгісі болып табылады деп санайды.

Басшылық белгілі бір қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты ақша қаражаттары ағындарының қозғалысы шартта көрсетілгендерден басшылық ақша қаражаттары ағынының қозғалысын басқаруға өкілетті болғандықтан немесе жиналған тәжірибенің аталған активтер мен міндеттемелер бойынша ақша қаражаттары ағындарының қозғалу мерзімдері шартта көрсетілген мерзімдерден өзгеше болуы мүмкін болғандықтан өзгеше болуы мүмкін деп есептейді.

Кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған сомаларды өтеу мерзімдері бойынша талдау келтірілген:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Өтеу мерзімін- сіз	Мерзімі кешіктірілген	Барлығы
Туынды емес активтер								
Ақша қаражаты және оның баламалары	529,876,309	-	-	-	-	-	-	529,876,309
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	184,913	-	-	-	-	-	184,913
Клиенттерге берілген кредиттер	1,325,153	2,666,226	39,850,102	24,409,655	9,398,295	-	300,855	77,950,286
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	3,395,417	4,970,173	13,363,461	31,394,377	-	-	-	53,123,428
Өзге активтер	684,526	-	650,575	-	-	-	-	1,335,101
Активтердің барлығы	535,281,405	7,821,312	53,864,138	55,804,032	9,398,295	-	300,855	662,470,037
Туынды емес қаржы міндеттемелері								
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(506,316)	-	-	-	-	-	-	(506,316)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(33,815,302)	(9,508,559)	(522,923,357)	(138,468)	-	-	-	(566,385,686)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	(285,972)	(371,627)	(3,501,214)	(9,899,260)	-	-	-	(14,058,073)
Өзге міндеттемелер	(1,832,871)	(756)	(3,360)	-	-	-	-	(1,836,987)
Міндеттемелердің барлығы	(36,440,461)	(9,880,942)	(526,427,931)	(10,037,728)	-	-	-	(582,787,062)
Таза позиция	498,840,944	(2,059,630)	(472,563,793)	45,766,304	9,398,295	-	300,855	79,682,97^с

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы есепте танылған сомаларды өтеу мерзімдері бойынша талдау келтірілген:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Өтеу мерзімін- сіз	Мерзімі кешікті- рілген	Барлығы
Туынды емес активтер								
Ақша қаражаты және оның баламалары	335,979,749	-	-	-	-	-	-	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	184,910	-	-	-	-	-	184,910
Клиенттерге берілген кредиттер	565,749	2,264,272	22,615,809	16,034,787	6,589,390	-	45,110	48,115,117
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	72,684,314	7,150,279	3,457,925	4,815,168	-	-	-	88,107,686
Өзге активтер	534,971	860	2,582	1,848	-	-	-	540,261
Активтердің барлығы	409,764,783	9,600,321	26,076,316	20,851,803	6,589,390	-	45,110	472,927,723
Туынды емес қаржы міндеттемелері								
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(348,438)	-	-	-	-	-	-	(348,438)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(16,727,770)	(247,685,656)	(155,564,050)	(31,578)	(26,381)	-	-	(420,035,435)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	(337,962)	(231,327)	(2,100,984)	(4,352,994)	-	-	-	(7,023,267)
Өзге міндеттемелер	(414,804)	(23,754)	(72,400)	(150,418)	-	-	-	(661,376)
Міндеттемелердің барлығы	(17,828,974)	(247,940,737)	(157,737,434)	(4,534,990)	(26,381)	-	-	(428,068,516)
Таза позиция	391,935,809	(238,340,416)	(131,661,118)	16,316,813	6,563,009	-	45,110	44,859,207

21. КАПИТАЛДЫ БАСҚАРУ

ҚРҰБ Банктің капитал деңгейіне қойылатын талаптардың орындалуын белгілейді және бақылайды.

Банк капитал ретінде заңнамаға сәйкес кредиттік ұйымдардың капиталын құрайтын баптар ретінде айқындалған баптарды айқындайды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тәуекел дәрежесін, шартты міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелдерді ескере отырып мөлшерленген активтер мөлшеріне 1-деңгейдегі капиталдың ең төменгі деңгейі 0.09 (2023 жылғы 31 желтоқсан: 0.075), ал тәуекел дәрежесін, шартты міндеттемелерді ескере отырып мөлшерленген активтер мөлшеріне капиталдың жиынтық шамасының ең төменгі деңгейі, операциялық және нарықтық тәуекелдер, 0.105 құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан : 0.10).

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк Капитал деңгейіне қойылатын барлық нормативтік талаптарды орындады, бұл ретте тәуекел дәрежесін, шартты міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелдерді ескере отырып мөлшерленген активтер мөлшеріне капитал деңгейі 1 деңгей 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1.964 (2023 жылғы 31 желтоқсан: 0.980), ал Банк Капитал деңгейіне қойылатын нормативтік талаптарды орындады. тәуекел дәрежесін, шартты міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелдерді ескере отырып өлшенген активтер мөлшеріне капиталдың жиынтық шамасының деңгейі 1.964 құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 0.980).

22. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

(а) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

Банк өзінің үшінші тұлғалардың алдындағы міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында банктік кепілдік береді және аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер міндеттемелердің лимиттерін белгілейді және бес жылдық әрекет мерзімі бар.

Банк қаржылық кепілдіктерді, кредиттік шартты міндеттемелерді және аккредитивтерді ұсыну кезінде клиенттерге кредит беру кезіндегі саясатты және тәуекелдерді басқару процедураларын пайдаланады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің 5,354,171 мың теңге сомасына кредиттік желілерді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 7,860,511 мың теңге) және 102,460 мың теңге сомасына берілген кепілдіктер мен аккредитивтерді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 93,699 мың теңге) беруге қатысты өтелмеген шарттық шартты міндеттемелері болды

(б) Аяқталмаған сот қараушылығы

Банк басшылығында қандай болсын нақты немесе аяқталмаған сот қараушылықтары туралы, және де Банкке қарсы қойылуы мүмкін болжамды талап-арыздар туралы ешқандай мәлімет жоқ.

(в) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму кезеңінде болғандықтан, басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғанысының көптеген нысандары Республикада әлі қол жетімді емес. Банк жабдықты, қызметінің уақытша тоқтатылуын немесе Банк мүлігін пайдалану салынан немесе Банк қызметіне байланысты басқа да жағдайларда келтірілген мүлктік немесе экологиялық бөлігінде үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты толық көлемде сақтандыруды іске асырған емес.

Банк электрондық және компьютерлік қылмыстардан банктік тәуекелдерді кешенді сақтандыру шартын жасасты. Сақтандырушы "Номад Иншуранс "СК" АҚ болып табылады. Шарт қол қойылған күннен бастап 12 ай ішінде қолданылады.

Банк өз қызметін жеткілікті деңгейге дейін сақтандырмаған жағдайда келтірілген залалдың немесе белгілі бір активтердің жоғалуының банктің қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай кері әсер тигізу тәуекелі бар.

(г) Салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі дамуын жалғастырып, жиі өзгеріп тұратын нормативтік құжаттардың, нормативтік құжаттарға ресми түсініктемелер мен сот органдары шешімдерінің бар болуымен сипатталады, олардың әрекеті кейде кері күшіне ие болып, олардың құрамында салық органдарының тарапынан әр түрлі түсіндірілуге ашық қарама- қайшы тұжырымдамалар бар. Салықтарды дұрыс есептеу құзырына айтарлықтай айыппұлдар, тұрақсыздық төлемдері мен пайыздарды салу жататын органдар тарапынан қарастыру мен жете тексерулердің заты болып табылады. Салық жылы салық органдардың тарапынан тексеру үшін одан кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болады. Сонымен қатар, салық жылы одан да ұзақ уақыт кезеңі ішінде ашық болып қалуы мүмкін.

Аталған мән-жайлар басқа мемлекеттердегі ұқсас тәуекелдіктерді елеулі деңгейде арттыратын Қазақстан Республикасы үшін салық тәуекелдіктердің пайда болуына алып келеді. Банк басшылығының пікірінше салықтық міндеттемелер толығымен осы қаржылық есептілікте Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасының, нормативтік құжаттардың ресми комментарийлері мен сот органдарының шешімдерінің жетекшілігін түсіндіру арқылы көрсетілген. Алайда салық заңнамасын түрлі реттеуші органдармен түрліше түсіндіру жетекшіліктің пікірінен өзгеше болатындығын ескере отырып, реттеуші органдардың тарапынан мәжбүрлі түрде әрекет етуді қолданған жағдайда, олардың осы қаржылық есептілігіне деген әсері елеулі болуы ықтимал.

23. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРДЫҢ АРАСЫНДАҒЫ ОПЕРАЦИЯЛАР

(а) Бақылау қатынастары

Банктің бас компаниясы «Shinhan Bank» (Сеул, Корея Республикасы) АҚ болып табылады. Банктің бас компаниясы сыртқы пайдаланушыларға қолжетімді қаржылық есептілікті дайындайды.

Банктің соңғы бас кәсіпорны Shinhan Financial Group Co. Ltd болып табылады. Ол Банктің қызметін өз білгенінше және өз мүддесінде бағыттауға құқылы.

(б) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелерімен жасалатын операциялар

«Қызметкерлерге жұмсалған шығындар» бабына енгізілген сыйақының 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі жалпы мөлшері төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	2024 ж.	2023 ж.
Директорлар кеңесі	14,228	11,865
Басқарма	287,880	322,607
	<u>302,108</u>	<u>334,472</u>

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар мен Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен жасалған операциялар бойынша сыйақының орташа мөлшерлемелері төмендегідей болды:

Қаржылық жағдай туралы есеп	31.12.2024 ж.	Орташа сыйақы мөлшерлемесі,%	31.12.2023 ж.	Орташа сыйақы мөлшерлемесі,%
Өзге активтер	19,787	-	1,278	-
Ағымдағы шоттар мен депозиттер	(10,594)	4.94	(43,116)	0.98
Өзге міндеттемелер	(37,074)	-	(51,224)	-

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Директорлар кеңесі және Басқарманың мүшелерімен жасалған операциялар бойынша пайданың немесе залалдың құрамына кіргізілген сомалар төмендегідей көрсетілген:

Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	2024 ж.	2023 ж.
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен кірістер	695	818
Комиссиялық кірістер	227	233
Пайыздық шығыстар	(675)	(603)
Өзге жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(1,957)	(2,414)

(в) Басқа байланысты тараптармен жасалған операциялар

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар мен тиісті орташа сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ көрсетілген күндері аяталған жыл үшін басқа байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал төмендегілерді құрады:

Қаржылық жағдай туралы есеп	Бас банк		Өзге байланысты тараптар	
	31.12.2024 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%	31.12.2024 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және оның баламалары				
- Евромен	-	-	35,556	-
- басқа валютада	-	-	1,485	-
Клиенттерге берілген кредиттер				
- теңгемен	-	-	24,938,630	15.26
Өзге активтер				
- теңгемен	36,049	-	-	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердегі шоттар мен депозиттер				
- теңгемен	(48,010)	-	-	-
- АҚШ долларымен	(452,351)	-	-	-
-евромен	(5,956)	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- теңгемен	-	-	(319,572)	6.09
- АҚШ долларымен	-	-	(2,409)	0.02
Өзге міндеттемелер				
- теңгемен	(421)	-	(59)	-
- АҚШ долларымен	(107,855)	-	-	-
Қаржылық жағдай туралы есепте танылмаған баптар				
Алынған кепілдіктер*				
- теңгемен	-	-	(3,850,000)	-
- АҚШ долларымен	(14,960,384)	-	-	-
Кредит желісі	-	-	-	-

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)**

Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	31.12.2024 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%	31.12.2023 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен (шығыс)/кіріс	(22)	-	6,155	-
Пайыздық кірістер	-	-	2,846,100	-
Пайыздық шығыстар	(36,736)	-	(16,420)	-
Комиссиялық кірістер	2,153	-	8,930	-
Комиссиялық шығыстар	(66,765)	-	(2,039)	-
Басқа жалпышаруашылық және әкімшілік шығыстар	(113,520)	-	(2,138)	-

*2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынған кепілдіктерге негізгі банк ұсынған теңгедегі және АҚШ долларындағы және корпоративтік клиенттерге берілген несиелер бойынша кепілдіктер кіреді. Кепілдіктер пайызсыз, кепілдіктердің қолданылу мерзімі 2026 жылдың 26 мамыр, 2027 жылдың 30 маусымы, 2026 жылдың 5 қазаны, 2026 жылдың 30 желтоқсаны. Басқа байланысты тараптардан алынған кепілдік Shinhan Financial Group Co. Ltd тобына кіретін компания өзінің Қазақстандағы еншілес ұйымына берген қарыз бойынша берген теңгемен берілген кепілдікті қамтиды. Кепілдік пайызсыз, кепілдіктің қолданылу мерзімі 2026 жылдың 27 сәуірі және 2026 жылдың 25 қыркүйек.

Қаржылық жағдай туралы есеп	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	31.12.2024 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%	31.12.2023 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және оның баламалары				
- евромен	-	-	16,273	-
- басқа валютада	-	-	253	-
Клиенттерге берілген кредиттер				
- теңгемен	-	-	12,398,039	16.91
Өзге активтер				
- теңгемен	-	-	-	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердегі шоттар мен депозиттер				
- теңгемен	23,159	-	-	-
- АҚШ долларымен	323,529	-	-	-
-евромен	1,750	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- теңгемен	-	-	526,317	5.98
- АҚШ долларымен	-	-	509	0.41
Өзге міндеттемелер				
- теңгемен	4,496	-	119	-
- АҚШ долларымен	30,304	-	-	-
Қаржылық жағдай туралы есепте танылмаған баптар				
Алынған кепілдіктер*				
Қаржылық жағдай туралы есепте танылмаған баптар	3,400,000	-	1,500,000	-
Алынған кепілдіктер*	5,409,264	-	2,500,080	-
Кредит желілері	-	-	30,000,000	-

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)**

Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	31.12.2023 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%	31.12.2023 ж.	Орт. сыйақы мөлшерлемесі,%
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен кіріс	467	-	5,599	-
Пайыздық кірістер	-	-	858,800	-
Пайыздық шығыстар	-	-	(175,749)	-
Комиссиялық кірістер	3,317	-	8,675	-
Комиссиялық шығыстар	(32,583)	-	(131,566)	-
Басқа жалпышаруашылық және әкімшілік шығыстар	(88,305)	-	-	-

*2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгеде және АҚШ долларында ұсынылған кепілдіктер ана банктен корпоративтік клиенттерге берілген қарыздар бойынша алынған. Бұл кепілдіктер пайызсыз болып табылады, олардың қолданылу мерзімі 2024 жылғы 25 сәуір, 2024 жылғы 17 маусым, 2026 жылғы 5 қазан және 2026 жылғы 30 желтоқсанда аяқталады. Басқа байланысты тараптардан алынған кепілдіктер Shinhan Financial Group Co. Ltd. тобына кіретін компания ұсынған теңгелік кепілдіктер кіреді. Бұл кепілдіктер оның қазақстандағы еншілес ұйымына берілген қарыздар бойынша алынған. Кепілдіктер пайызсыз, олардың қолданылу мерзімі 2024 жылғы 23 тамыз және 2024 жылғы 22 наурызда аяқталады.

24. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ЕСЕП ЖІКТЕМЕСІ

(а) Есеп жіктемесі және әділ құны

Төмендегі кесте қаржы активтері мен міндеттемелерінің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерімдік және әділ құнын көрсетеді:

	Амортизация- ланған құны бойынша есепке алынатын	Кредиторлар және дебиторлық берешек	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын	Амортизация- ланған құны бойынша есепке алынатын басқалар	Әділ құн
Қаржы активтері					
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	529,876,309	-	529,876,309	529,876,309
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	184,913	-	184,913	184,913
Клиенттерге берілген кредиттер					
- корпоративтік клиенттерге берілген	-	65,494,016	-	65,494,016	187,897
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген	-	12,456,270	-	12,456,270	60,623
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	53,123,428	-	-	53,123,428	-
Өзге қаржы активтері	-	1,169,154	-	1,169,154	1,169,154
	53,123,428	609,180,662	-	662,304,090	531,478,896
Қаржы міндеттемелері					
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	(506,316)	(506,316)	(506,316)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	(566,385,686)	(566,385,686)	(566,385,686)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	-	-	(14,058,073)	(14,058,073)	(14,058,073)
Өзге қаржы міндеттемелері	-	(983,064)	(3,808)	(986,872)	(986,872)
	-	(983,064)	(580,953,883)	(581,936,947)	(581,936,947)

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(қазақстандық мың теңгемен)

Төмендегі кесте 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Амортизация- ланған құны бойынша есепке алынатын	Кредиторлар және дебиторлық берешек	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын	Амортизация- ланған құны бойынша есепке алынатын басқалар	Әділ құн
Қаржы активтері					
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	335,979,749	-	335,979,749	335,979,749
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	184,910	-	184,910	184,910
Клиенттерге берілген кредиттер					
- корпоративтік клиенттерге берілген	-	38,312,975	-	38,312,975	36,067,109
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген	-	9,802,142	-	9,802,142	9,077,425
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	88,107,686	-	-	88,107,686	87,541,363
Өзге қаржы активтері	-	540,261	-	540,261	540,261
	88,107,686	384,820,037	-	472,927,723	469,390,817
Қаржы міндеттемелері					
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	(348,438)	(348,438)	(348,438)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	(420,035,435)	(420,035,435)	(420,035,435)
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	-	-	(7,023,267)	(7,023,267)	(7,023,267)
Өзге қаржы міндеттемелері	-	(661,176)	(200)	(661,376)	(661,376)
	-	(661,176)	(427,407,340)	(428,068,516)	(428,068,516)

Әділ құнын бағалау активті сатқан кезде түсетін немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияның талаптарында міндеттемелерді беру кезінде төленуі ықтимал құнын анықтауға бағытталған. Алайда белгісіздік пен субъективтік пікірлерді пайдалануды ескере отырып, әділ құны активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде жүзеге асырылатын құн ретінде түсіндірілмеуі қажет.

Белсенді нарықта айналатын қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны нарықтық котировкаларға немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Банктің барлық басқа қаржылық құралдарының әділ құнын Банк бағалау әдістерін пайдаланып анықтайды.

Бағалау әдістеріне бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияны жүргізу кезінде құнын көрсететін әділ құнын бағалау әдісіне қол жеткізу жатады. Бағалау барысында пайдаланылатын ой-пікірлер мен деректерге тәуекелдікке қатысы жоқ және базалық пайыздық мөлшерлемені, кредиттік спрэдтер мен дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін қолданылатын басқа түзетулер, акциялар мен облигациялардың котировкалары, валюталық бағамдар, қор индекстері, сонымен бірге болжалды баға ауытқулары мен оларды салыстыру кіреді. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары анықтай алатын есеп күніндегі жағдайы бойынша қаржы құралының әділ құнын анықтауға бағытталған.

Басшылық 16.01% және 17.64% (2023 жылы: 19.47% және 21.00%) дисконттау мөлшерлемесі бойынша корпоративтік клиенттерге берілген теңгедегі қарыздардың және бөлшек клиенттерге берілген қарыздардың әділ құнын бағалау бойынша ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау үшін тиісінше 6,13% (2023 жылы: 6.80%), корпоративтік клиенттерге берілген АҚШ долларындағы қарыздардың әділ құнын бағалау бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін.

(б) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Банк әділ құнды көрсетілген бағалауларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың келесі иерархиясын пайдаланып бағалайды:

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы (түзетілмеген) баға белгіленімі.
- 2-деңгей: тікелей (яғни белгіленімдер) немесе жанама (яғни белгіленімдерден туындаған деректер) қолжетімді болып табылатын 1-деңгейге жататын котировкалардан басқа деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдаланып бағаланатын құралдар жатады: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгіленімдерді, белсенді нарықтар болып қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық белгіленімдердің, немесе қолданылатын деректерінің барлығы қадағаланатын бастапқы деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа бағалау әдістерін.
- 3-деңгей: қолжетімді болып табылмайтын деректер. Бұл санатқа қадағаланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпарат қолданылып бағаланатын құралдар жатады, бұл ретте мұндай қадағаланатын деректер құралды бағалауға айтарлықтай әсер етеді. Бұл санатқа құралдардың арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды қадағаланбайтын белгіленімдерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдар үшін котировкалардың негізінде бағаланатын құралдар жатады.

Банк әділ құнды анықтауға қатысты өзіндік бақылау жүйесін қалыптастырған. Көрсетілген жүйеге фронт-кеңсе жетекшілігіне тәуелсіз қызмет атқаратын Тәуекелдерді басқару бөлімі кіреді. Аталған бөлім Қаржы блогының жетекшісіне есеп береді. Негізінен сауда және инвестициялық операциялардың нәтижелерін және әділ құнның барлық ағымдағы бағаларын тәуелсіз тексеруге жауапты құрылымдық бөлімше болып есептелінеді. Бақылаудың арнайы механизмдеріне жатады:

- бақыланатын котировкаларды тексеру;
- бағалау модельдері бойынша қайта есептеу;
- жаңа модельдерді және модельдерге қатысты өзгерістерді тексеру мен мақұлдау үдерісі;
- тоқсан сайынғы тексеру, бақыланатын нарық мәмілелеріне қатысты модельді бэк-тестілеу;
- бағалаудағы ағымдағы күн сайынғы өзгерістерді талдау мен зерделеу;
- басқарма тарапынан ағымдағы бақыланбайтын деректерді, бағалау түзетулерін, өткен аймен салыстырғанда 3-деңгейге қатысты құралдардың әділ құнын бағалаудағы елеулі өзгерістерді тексеру.

Қаржы нарықтарының басқармасы әділ құнды бағалау үшін үшінші тұлғалардың, соның ішінде бағалар мен брокерлердің нарықтық котировкаларын қосқандағы ақпаратты бағалап, үшінші тұлғалардан алған растауды құжатпен дәлелдейді. Бұл іс-әрекет ХҚЕС талаптарына және төменде көрсетілген іс-әрекеттерді жүзеге асыруда осы секілді бағалауға қатысты қорытындыны растау мақсатында пайдаланылады:

- бағалар немесе брокерлердің нарықтық котировкалар туралы ақпаратты Банк қаржы құралдарына баға белгілеу кезінде пайдалану үшін растау;
- нақты нарық мәмілелерінің түрінде белгілі шегіне қарай әділ құнын бағалау қандай жолмен алынғандығын түсіну;
- ұқсас құралдардың котировкасы әділ құнын бағалау мақсатында көрсетілген котировкалар қандай жолмен бағалануы тиіс құралдардың сипаттамасын есепке ала отырып түзетілуі ықтимал екендігін анықтау;
- ұқсас қаржы құралдарына қатысты бірқатар котировкаларды пайдаланған кезде көрсетілген котировкаларды пайдалана отырып, әділ құн қандай жолмен анықталғандығын анықтау.

Бағалаумен байланысты елеулі сұрақтар міндетті түрде Банк Басқармасына хабарланады.

Төмендегі кестелерде 2023 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясы деңгейлерінің қимасында әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнына жасалған талдау келтірілген:

2024 жыл	2-деңгей	Әділ құны	Теңгерімдік құн
Қаржы активтері			
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,913	184,913	184,913
Клиенттерге берілген кредиттер	65,843,877	65,843,877	77,950,286
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	-	-	53,123,428
Өзге қаржы активтері	1,169,154	1,169,154	1,169,154
	67,197,944	67,197,944	132,427,781
Қаржы міндеттемелері			
Банктердің шоттары мен депозиттері	(506,316)	(506,316)	(506,316)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(566,385,686)	(566,385,686)	(566,385,686)
Халықаралық қаржы ұйымдарының берген қарыздары	(14,058,073)	(14,058,073)	(14,058,073)
Өзге қаржы міндеттемелері	(986,872)	(986,872)	(986,872)
	(581,936,947)	(581,936,947)	(581,936,947)
2023 жыл			
	2-деңгей	Әділ құны	Теңгерімдік құн
Қаржы активтері			
Банктердегі шоттар мен депозиттер	184,910	184,910	184,910
Клиенттерге берілген кредиттер	45,144,534	45,144,534	48,115,117
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	87,541,363	87,541,363	88,107,686
Өзге қаржы активтері	540,261	540,261	540,261
	133,411,068	133,411,068	136,947,974
Қаржы міндеттемелері			
Банктердің шоттары мен депозиттері	(348,438)	(348,438)	(348,438)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(420,035,435)	(420,035,435)	(420,035,435)
Халықаралық қаржы ұйымдарының берген қарыздары	(7,023,267)	(7,023,267)	(7,023,267)
Өзге қаржы міндеттемелері	(661,376)	(661,376)	(661,376)
	(428,068,516)	(428,068,516)	(428,068,516)

1- деңгей: 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақшалай қаражат және олардың баламалары тиісінше 529,876,309 мың теңгені және 335,979,749 мың теңгені құрады.

3-деңгей: 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нөл теңгені құрады.

25. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Банкте қаржылық есептілікті бекіту күніне дейін түзетуді немесе қаржылық есептілікке ескертпелерде ашып көрсетуді талап ететін басқа оқиғалар орын алған жоқ.